

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Särskild rapport nr 23

2012

ISSN 1831-0990

HAR EU:S STRUKTURÅTGÄRDER TILL STÖD FÖR
ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA INDUSTRI- OCH
MILITÄROMRÅDEN VARIT FRAMGÅNGSRIKA?

Särskild rapport nr 23 // 2012

HAR EU:S STRUKTURÅTGÄRDER TILL STÖD FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN VARIT FRAMGÅNGSRIKA?

(i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget)

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tfn +352 4398-1
Fax +352 4398-46410
E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Särskild rapport nr 23 // 2012

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på internet via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.
Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2013

ISBN 978-92-9241-109-1
doi:10.2865/60499

© Europeiska unionen, 2012
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Luxembourg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt

ORDFÖRKLARINGAR

I-IV SAMMANFATTNING

1-12 INLEDNING

1-3 FÖRFALLNA OMRÅDEN I EU

4-6 EU:S INSATSER FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN

7-12 MEDFINANSIERING AV ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA OMRÅDEN VIA EU:S STRUKTURÅTGÄRDER

13-17 REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMÅL

18-58 IAKTTAGELSER

18-34 UPPNÅDDE DE EU-MEDFINANSIERADE PROJEKTEN FÖR ÅTERSTÄLLANDE SINA MÅL?

22-25 RESULTATET AV SANERINGEN BEKRÄFTAS INTE ALLTID PÅ ETT TILLFREDSSTÄLLANDE SÄTT

26-30 MERPARTEN AV PROJEKTEN UPPNÅDDE SINA MÅL I FRÅGA OM FYSISK OUTPUT MEN I MÅNGA FALL HAR DEN FRAMTIDA PLANERADE ANVÄNDNINGEN AV DEN ÅTERSTÄLLDA MARKEN OCH DE UPPFÖRDA BYGGNADERNA ÄNNU INTE BLIVIT AV

31 DEN EKONOMISKA VERKSAMHETEN SKAPADE FÄRRE JOBB ÄN FÖRVÄNTAT

32-34 ALLA PROJEKT HADE VISSA NYCKELDRAG SOM HADE POSITIV EFFEKT PÅ DERAS HÅLLBARHET

35-45 BYGGDE MÅLEN FÖR EU:S STÖD TILL ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN PÅ TILLFÖRLITLIGA KRITERIER?

37-42 ALLA MEDLEMSSTATER HAR EN POLICY FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA OMRÅDEN SOM BYGGER PÅ ETT ANTAL ERKÄNDA PRINCIPER

43-44 AVSAKNADEN AV FULLSTÄNDIGA REGISTER ÖVER FÖRFALLNA OMRÅDEN SOM ÄVEN OMFATTAR FÖRORENADE OMRÅDEN GÖR DET SVÅRT ATT FASTSTÄLLA PRIORITERINGAR

45 MER KAN GÖRAS FÖR ATT FRÄMJA BÄSTA PRAXIS FÖR ÅTERSTÄLLANDE

46–58 HAR RESULTATEN UPPNÅTTS TILL LÄGSTA MÖJLIGA KOSTNAD FÖR EU-BUDGETEN?

48 BEHOVET AV OFFENTLIGT STÖD, BLAND ANNAT EU-MEDEL, BEDÖMDES INTE ALLTID

49 NÄR BEHOVET AV OFFENTLIGT STÖD BEDÖMDES HADE BEDÖMNINGARNA AV FINANSIERINGSUNDERSKOTTET BRISTER

50–55 MYNDIGHETERNA ÄR MEDVETNA OM PRINCIPEN ATT FÖRORENAREN SKA BETALA MEN INTE I NÅGOT FALL BAR FÖRORENAREN DEN FULLA SANERINGSKOSTNADEN

56 REGLERNA FÖR STATLIGT STÖD TILLÄMPAS INTE KORREKT

57–58 DET FINNS BEGRÄNSAT UTRYMME ATT BEGÄRA ÅTERBETALNING AV OFFENTLIGT STÖD NÄR PROJEKT FÖR ÅTERSTÄLLANDE GENERERAR MER INTÄKTER ÄN FÖRVÄNTAT

59–73 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER**59–63 SAMLAD SLUTSATS****64–65 UPPNÅS MÅLEN FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN?****66–68 KRITERIER FÖR EU-STÖD TILL ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN****69–73 KOSTNAD FÖR UPPNÅDDA RESULTAT**

BILAGA I – FINANSIERING FRÅN STRUKTURÅTGÄRDER TILL ÅTERSTÄLLANDE AV GAMLA INDUSTRIOMRÅDEN OCH MILITÄROMRÅDEN (PERIODERNA 2000–2006 OCH 2007–2013)

BILAGA II – URVAL AV 27 GRANSKADE PROJEKT

KOMMISSIONENS SVAR

ORDFÖRKLARINGAR

EEA: Europeiska miljöbyrån. Medlemmar i EEA är EU:s 27 medlemsstater plus Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz och Turkiet.

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf): Finansieringsinstrument som ska främja ekonomisk och social sammanhållning mellan EU:s regioner. Eruf-insatser genomförs främst via operativa program som inbegriper ett stort antal projekt.

Finansieringsunderskottsmetod: Metod som syftar till att garantera att projekt som genererar intäkter endast får de offentliga resurser som krävs så att omotiverad överfinansiering undviks. Bidraget får inte överstiga skillnaden mellan projektets diskonterade kostnader och diskonterade nettointäkter.

Förfallet område: Ett område som har påverkats av den tidigare användningen av det (i denna rapport i industriellt eller militärt syfte) eller av den omgivande marken, som är ödelagt eller underanvänt och kräver insatser om det ska kunna komma till användning igen. Det kan vara förorenat eller inte.

Förorenat område: Ett område där man har bekräftat att det på grund av mänsklig verksamhet förekommer farliga substanser i en omfattning som bedöms utgöra en betydande risk för människors hälsa eller för miljön. Risker utvärderas med hänsyn till aktuell och godkänd framtida användning av marken. De vanligaste kategorierna förorenade områden är förfallna industri- och militärområden, deponier och jordbruksmark.

Förvaltningsmyndighet: En nationell, regional eller lokal offentlig myndighet eller ett offentligt eller privat organ som utsetts att förvalta ett operativt program av medlemsstaten.

Nätverk för industriellt förorenad mark i Europa (Network for Industrially Contaminated Land in Europe, Nicole): Forum om förvaltning av förorenad mark i Europa. Syftet med forumet är att främja samarbete mellan industrin, den akademiska världen och tjänsteleverantörer i fråga om utveckling och tillämpning av hållbara tekniker för förvaltning av mark som förorenats av industriell och kommersiell verksamhet. Nicole fick från början stöd från EU:s fjärde ramprogram för forskning.

Nätverk för samordnade åtgärder när det gäller återställande av förfallna områden och ekonomisk återhämtning (Cabernet): Ett europeiskt expertnätverk som arbetar med frågor som uppstår när förfallna områden återställs. Syftet med nätverket är att stärka återställandet av förfallna områden inom ramen för en hållbar utveckling och utbyta erfarenheter i Europa, erbjuda nya verktyg och förvaltningsstrategier och en ram för samordnad forskning. Cabernet fick från början stöd från EU:s femte ramprogram för forskning.

Obebyggd mark: Obebyggd markområde i en stad eller på landsbygden som antingen används till jordbruk, landskapsplanering eller som lämnas orört.

Offentlig-privat partnerskap (PPP): En enhet som ägs gemensamt av den offentliga och privata sektorn och som inrättats för att ett område ska återställas.

Operativt program (OP): Ett av kommissionen godkänt program för investeringar av en medlemsstat som får strukturmedel, med en rad sammanhängande prioriteringar som omfattar fleråriga åtgärder.

Programperiod: Den fleråriga ram inom vilken strukturfondernas och Sammanhållningsfondens utgifter planeras och genomförs.

Sammanhållningsfonden: Finansieringsinstrument som ska stärka ekonomisk och social sammanhållning genom finansiering av miljö- och transportprojekt i medlemsstater med en BNP per capita på mindre än 90 % av genomsnittet i EU.

Stödmottagare: Offentlig eller privat juridisk person som får Eruf- eller sammanhållningsstöd för att återställa ett förfallet område (kallas ibland projektansvarig eller i rapporten också byggherre). Ofta säljer eller hyr stödmottagaren ut tomter eller byggnader till investerare efter det att området har återställts.

Större projekt: Ett projekt som ansöker om medfinansiering från Eruf eller Sammanhållningsfonden och vars totala kostnad överstiger 50 miljoner euro. Sådana projekt omfattar i regel en rad arbeten, verksamheter eller tjänster som syftar till att fullgöra en odelbar bestämd ekonomisk eller teknisk uppgift med tydligt fastställda mål.

Strukturåtgärder: I denna rapport avser strukturåtgärder Europeiska regionala utvecklingsfondens och Sammanhållningsfondens insatser.

Återställande/sanering/upprustning: I denna rapport avser återställande av industri- och militärområden två typer av åtgärder, beroende på vilket skick området är i:

- a) Sanering: åtgärd för att stabilisera mark och avlägsna, kontrollera, isolera eller minska föroreningar från mark, ytvatten, grundvatten, vegetation och byggnader så att ett förfallet område inte längre innebär någon större risk för människan eller miljön med hänsyn till aktuell och godkänd framtida användning.
- b) Upprustning: åtgärd på ett område som inte är förorenat eller som en andra etapp på ett sanerat område för att bereda mark och byggnader för den planerade slutanvändningen. Upprustning kan omfatta rivning av gamla byggnader, landskapsplanering, uppdelning av mark och installation av grundläggande infrastruktur som el-, gas-, vatten- och värmesystem och vägar och ibland byggnadsarbeten.

SAMMANFATTNING

I.

De senaste årtiondena har alltfler ödelagda industri- och militärområden (så kallade förfallna områden) blivit tillgängliga. Deras antal i Europa beräknas uppgå till från ett par hundra i små medlemsstater till några hundra tusen i större medlemsstater med en rik industrihistoria. Många förfallna områden är förorenade. Att förfallna områden återställs och tas i bruk på nytt är något som främjas av EU:s strukturåtgärder för att människors hälsa och miljön ska skyddas och för att stadsutbredningen ska dämpas.

II.

Vid revisionen bedömde revisionsrätten om projektmålen uppnåddes, om inriktningen på EU-stödet byggde på tillförlitliga kriterier och om resultaten uppnåddes till lägsta möjliga kostnad för EU-budgeten. Revisionsrätten granskade resultatet av 27 återställningsprojekt direkt och gick igenom medlemsstaternas verktyg för återställande av förfallna områden som är ramen för särskilda medfinansierade insatser.

III.

Revisionsrätten drog följande slutsatser:

- a) Resultatet av saneringsarbetet kan inte alltid bekräftas på ett tillfredsställande sätt och det finns stora skillnader i de nationella screeningvärdena för markförorening. De flesta projekten uppnådde visserligen sina mål i fråga om fysisk output, men i många fall har den planerade framtida användningen av den upprustade marken och de upprustade byggnaderna inte blivit verklighet: antalet skapade jobb har varit lägre än förväntat. Två huvudfaktorer kan förklara de blygsamma resultaten: den ekonomiska nedgången och bristen på tillförlitlig marknadsanalys som motiverar att områdena utvecklas – eller det faktum att analysen inte har beaktats. Alla projekt hade några nyckeldrag som bidrog till deras hållbarhet på lång sikt, men endast två tredjedelar ingick i en integrerad utvecklingsplan.
- b) I alla medlemsstater genomförs en policy för förfallna områden främst via lokala planeringsinstrument som främjar tillämpning av viss grundläggande bästa praxis, nämligen att förfallna områden återställs hellre än att obebyggd mark exploateras, medan tillfällig användning av förfallna områden sällan uppmuntras. Bristen på fullständiga och lämpliga register över förfallna områden som även innefattar förorenade områden gör det dock svårt att fastställa prioriteringar. Enligt strukturfondsförordningarna krävs ingen integrerad utvecklingsplan, och att förfallna områden återanvänds hellre än att obebyggd mark exploateras får inte tillräckligt stöd.
- c) Resultaten kunde ha uppnåtts till lägre kostnad för den nationella budgeten och EU-budgeten eftersom beslutet om bidrag till nio projekt inte underbyggdes av en bedömning av intäkterna och eftersom revisionsrätten konstaterade brister i hälften av de fall där intäkterna bedömdes. Nationella medel och EU-medel har också stått för en del av kostnaderna för miljösaneringen eftersom principen att förorenaren ska betala inte har tillämpats fullt ut och vissa regler för statligt stöd inte har beaktats. Bestämmelserna i strukturfondsförordningarna och särskilda klausuler i bidragsbesluten avseende projekt för återställande ger inte tillräckliga möjligheter att återkräva det statliga stödet om projekten genererar mer intäkter än förväntat.

SAMMANFATTNING

IV.

Revisionsrätten rekommenderar följande:

- a) Att medlemsstaterna ber att byggherrarna göra en marknadsanalys och beaktar relevanta alternativ för hur de förfallna områdena kan användas i framtiden. De bör kräva att projekt för återställande av förfallna områden ingår i en integrerad utvecklingsplan och att saneringsresultatet bekräftas av en behörig myndighet eller ett ackrediterat organ.
- b) Att medlemsstaterna överväger att fastställa strategier för återställande av förfallna områden med tydliga mål, undviker att exploatera obebyggd mark såvida det inte är helt nödvändigt och annars kräver att kompensationsåtgärder vidtas, överväger åtgärder när det gäller problematiska områden som är privatägda men där ägaren inte vidtar de åtgärder som krävs samt överväger att oftare tillfälligt använda återställda områden som obebyggd mark och upprättar register över förfallna och förorenade områden som innehåller tillräckligt med standardiserad information för att man ska kunna prioritera insatserna.
- c) Att medlemsstaterna noggrant bedömer finansieringsunderskottet för varje projekt. De bör kräva att principen att förorenaren ska betala tillämpas för att bevilja EU-finansiering. Medlemsstaterna bör tillämpa bestämmelserna i de ordningar för statligt stöd som de kommit överens om med kommissionen. De bör införa en återbetalningsklausul i alla bidragsbeslut om projekt för återställande så att de kan göra en ny bedömning av det ekonomiska resultatet mot bakgrund av utvecklingen under en längre period (till exempel 15 år) och göra det möjligt att begära att delar eller hela bidraget återbetalas i de fall projekt har genererat mer intäkter än förväntat. Kommissionen bör följa upp tillämpningen av sådana återbetalningsklausuler.
- d) Att kommissionen i samarbete med medlemsstaterna och på grundval av vetenskapliga bevis och bästa praxis föreslår EU-standarder för definition av förorenade områden och betydelsen av de miljö- och hälsorisker de medför, och även en metod för att fastställa områdesspecifika standarder för sanering med hänsyn till slutanvändningen av området. Den bör uppmuntra tillämpning av en integrerad utvecklingsstrategi och kräva att medfinansierade projekt för återställande av förfallna områden ingår i en integrerad utvecklingsplan.
- e) Att kommissionen och medlemsstaterna stöder tillämpningen av bästa praxis när det gäller återställande av förfallna områden och ger företräde till mottagare som visar att de hellre återställer förfallna områden än exploaterar obebyggd mark.

Foto 1 – Renovering och omställning av ett torn med stort symbolvärde i stadscentrum vid en övergiven kraftstation som håller på att omvandlas till ett konst- och kulturcentrum (Łódź i Polen).

INLEDNING

FÖRFALLNA OMRÅDEN I EU

1. De senaste årtiondena har allt fler ödelagda industri- och militärområden (så kallade förfallna områden) blivit tillgängliga. Deras antal i Europa beräknas uppgå till från ett par hundra i små medlemsstater utan något större industriarv till några hundra tusen i större medlemsstater med en rik industrihistoria¹. Områdena ligger ofta i regioner och stadsområden som är på tillbakagång i ekonomiskt och socialt hänseende. Att förfallna industri- och militärområden återställs är något som får betydande miljömässiga, ekonomiska och sociala återverkningar.

Foto 2 – Rörledning där reningsvätskor sprutas in i förorenad mark vid ett stålverk (Dunaujvaros i Ungern).

2. Många förfallna områden är förorenade, och att sanera dem kommer att kräva en gemensam ansträngning i flera årtionden framåt. Europeiska miljöbyrån (EEA) uppskattar antalet förorenade områden till 250 000 och antalet potentiellt förorenade områden, där det krävs utredning för att fastställa om sanering krävs, till 3 miljoner. I cirka 70 % av fallen orsakades föroreningarna av militär eller industriell användning².

¹ Cabernet (2006), *Sustainable Brownfield Regeneration* (hållbart återställande av förfallna områden) (utifrån uppgifter som samlades in av medlemsstaterna från sent 1990-tal till tidigt 2000-tal).

² EEA (2007), *Progress in management of contaminated sites* (framsteg i förvaltningen av förorenade områden) (CSI 015). Andra källor till föroreningar är avfallsdeponering och jordbruksverksamhet.

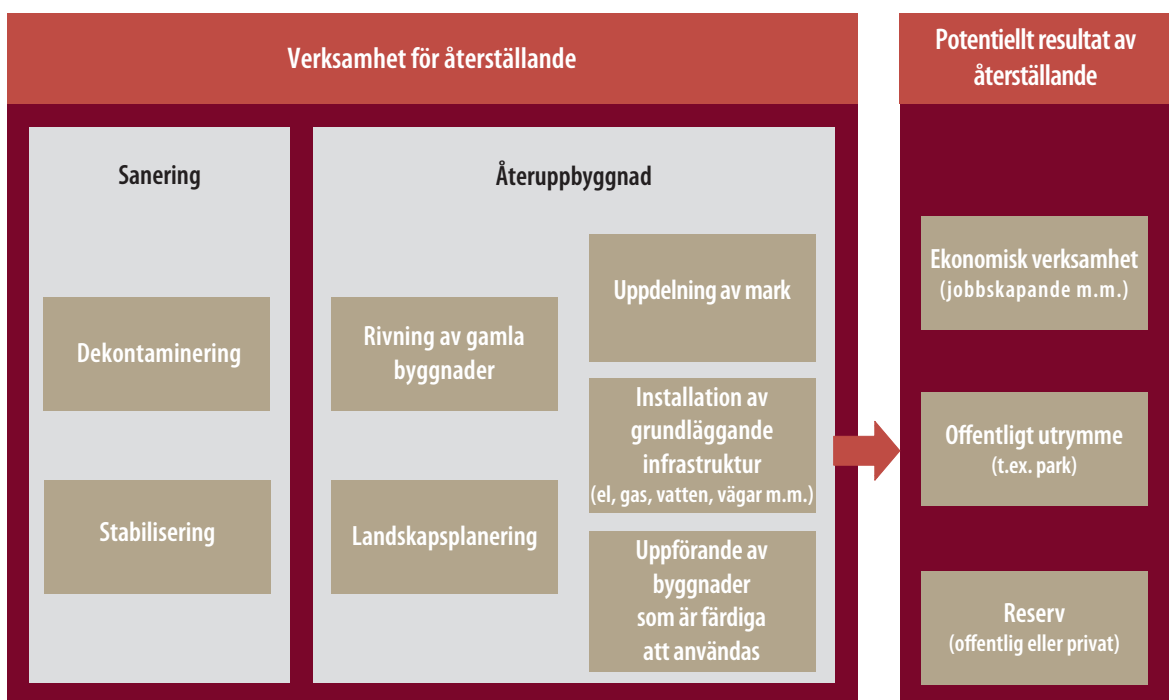
3. Återställandet av förfallna områden leder till olika möjliga resultat: ekonomisk verksamhet, offentliga utrymmen eller markreserver. Vid ekonomisk verksamhet består upprustningen i att man uppför byggnader eller strävar efter att göra i ordning jordlotter för försäljning till investerare. Detta kan göras av en privat eller offentlig byggherre. Det är endast ekonomisk verksamhet som förväntas skapa jobb (se **diagram 1**).

EU:S INSATSER FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN

4. Återställandet behandlas som en dimension av miljöpolitiken och den territoriella utvecklingen i medlemsstaterna.

DIAGRAM 1

ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN OCH POTENTIellt RESULTAT

Källa: Europeiska revisionsrätten.

5. EU:s miljödirektiv är särskilt relevanta i de fall där föroreningar är ett problem i ett område. Direktiven är inriktade på förebyggande av föroreningar³ och på förvaltning och kontroll av ytvatten och grundvatten⁴.
6. Att man har en integrerad utvecklingsstrategi och hellre återanvänder förfallna områden än exploaterar obebyggd mark är något som främjas av sammanhållningspolitiken⁵.

Foto 3 – Rörledning där reningsvätskor sprutas in i förorenad mark vid ett stålverk (Dunaujvaros i Ungern).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 (EUT L 24, 29.1.2008, s. 8) om upphävande av rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (EGT L 257, 10.10.1996, s. 26), Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (energimärkningsdirektivet) (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring (EUT L 372, 27.12.2006, s. 19).

⁵ Rådets beslut 2006/702/EG av den 6 oktober 2006 om gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållningen (EUT L 291, 21.10.2006, s. 11), KOM(2004) 60 slutlig – *Formulering av en temainriktad strategi för stadsmiljö*, KOM(1999) 344 slutlig – *Strukturfonderna och samordningen med sammanhållningsfonden – Riktlinjer för programmen för perioden 2000–2006*, kommissionens riktlinjer för gemenskapsinitiativet för ekonomisk och social förnyelse av stadsområden (Urban II) som antogs den 28 april 2000.

MEDFINANSIERING AV ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA OMRÅDEN VIA EU:S STRUKTURÅTGÄRDER

7. Europeiska utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden får medfinansiera återställandet av förfallna områden i de regioner i medlemsstaterna som har rätt till stöd. Båda fonderna kallas herefter strukturåtgärder. Stödet får uppgå till 85 % av de stödberättigande utgifterna för ett särskilt projekt⁶.
8. Den totala finansiering som återställandet av förfallna områden fick för de två perioder som revisionen omfattade, med de medlemsstater som främst berörs, visas i **tabell 1**. En fullständig överblick per medlemsstat finns i **bilaga I**.
9. De medfinansierade projekten gällde olika former av verksamhet för återställande:
- Sanering av instabil och förorenad mark (se **fotona 2** och **9**).
 - Upprustning av områden⁷ (se **foto 7**).
 - Fullständigt återställande av förorenade förfallna områden genom en kombination av sanerings- och upprustningsåtgärder (se **fotona 1, 3, 4, 5, 6, 8** och **10**).

⁶ Sedan 2007 har medlemsstaterna kunnat välja att investera en del av sina strukturåtgärdsanslag i Jessicas roterande fonder för att bidra till återanvändning av finansiella resurser och påskynda investeringar i Europas stadsområden. När revisionen genomfördes höll dessa medel just på att inrättas och mycket få avsattes till återställande av förfallna områden.

⁷ Uppförande av bostadsområden berättigade inte till ekonomiskt stöd från Eruf och Sammanhållningsfonden under de programperioder som revisionen omfattade.

TABELL 1

FINANSIERING TILL ÅTERSTÄLLANDET AV FÖRFALLNA OMRÅDEN OCH DE MEDLEMSSTATER SOM FRÄMST BERÖRS

	2000–2006	2007–2013
Finansiering	2,3 miljarder euro	3,4 miljarder euro
Största stödmottagare	Tyskland, Storbritannien och Frankrike	Ungern, Tjeckien, Tyskland, Rumänien, Italien och Polen

Källa: Europeiska revisionsrätten utifrån uppgifter som samlats in av kommissionen.

10. De medfinansierade projekten är en del av operativa program som genomförs via delad förvaltning, men kommissionen har det yttersta ansvaret för genomförandet av EU-budgeten⁸. Framför allt gäller följande:

- a) Kommissionen förhandlar om och godkänner program som föreslås av medlemsstaterna och fördelar resurser.
- b) Medlemsstaterna/regionerna förvaltar programmen, genomför dem och väljer ut projekt samt kontrollerar och bedömer dem.
- c) Kommissionen deltar i programövervakningen, anslår och ersätter godkända utgifter och verifierar kontrollsystemen.

11. Under programperioden 2000–2006 följde kommissionen ett särskilt förfarande för godkännande när det gällde sammanhållningsprojekt och större Eruf-projekt (projekt vars totala kostnad översteg 50 miljoner euro). Under programperioden 2007–2013 är det bara projekt som kostar mer än 50 miljoner euro som måste godkännas av kommissionen⁹.

12. Två generaldirektorat vid kommissionen spelar en viktig roll på området för återställande av industri- och militärområden:

- Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik ansvarar för EU-budgeten på regionalpolitikområdet inom vilket återställandet av industri- och militärområden medfinansieras.
- Generaldirektoratet för miljö ansvarar för EU:s miljöpolitik. Det ska övervaka hur särskilda mål i tillämpliga direktiv genomförs och uppnås och konsulteras av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik om kvaliteten på förslagen till operativa program och större projekt¹⁰.

⁸ Artikel 17.1 i EU-fördraget och artikel 317 EUF-fördraget.

⁹ Från den 1 januari 2007 till den 25 juni 2010 var beloppet 25 miljoner euro för miljöprojekt.

¹⁰ Under programperioden 2000–2006 konsulterades också generaldirektoratet för miljö av generaldirektoratet för regional- och stadspolitik när det gällde projektansökningar till Sammanhållningsfonden.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMÅL

13. Huvudsyftet med revisionen var att bedöma om EU:s strukturåtgärder på ett framgångsrikt sätt har gett stöd till återställandet av förfallna industri- och militärområden.

14. Revisionsrätten bedömde

- om de EU-medfinansierade projekten för återställande uppnådde sina mål,
- om inriktningen på EU:s stöd till återställande av industri- och militärområden byggde på tillförlitliga kriterier,
- om resultaten uppnåddes till lägsta möjliga kostnad för EU-budgeten.

15. Revisionen genomfördes från mars till december 2011 vid kommissionen och i de fem medlemsstater som stod för merparten av utgifterna för de projekt som finansierades under programperioderna 2000–2006 och 2007–2013: Tyskland, Storbritannien, Ungern, Polen och Tjeckien.

16. Revisionsrätten granskade ett urval av 27 projekt som finansierades av Eruf eller Sammanhållningsfonden till ett värde av totalt 231 miljoner euro i medfinansiering från EU (se **bilaga II**):

- Fyra av de 27 projekten medförde enbart saneringsåtgärder, sex enbart upprustningsåtgärder och 17 både sanerings- och upprustningsåtgärder.
- I 23 av de 27 projekten var skapande av jobb ett mål.
- När det gällde perioden 2000–2006 var det bara avslutade projekt som ingick i urvalet (22 projekt) medan pågående projekt ingick i urvalet för perioden 2007–2013 (fem projekt)¹¹.
- 22 Eruf-projekt i urvalet godkändes av förvaltningsmyndigheterna i medlemsstaterna medan de övriga fem (fyra större Eruf-projekt och ett sammanhållningsprojekt) även godkändes av kommissionen.

¹¹ Att genomföra ett projekt tar i allmänhet flera år. Därför var revisionsrätten tvungen att välja avslutade projekt från programperioden 2000–2006 då Tyskland och Storbritannien var de största stödmottagarna och valdes ut till revisionen.

Foto 4 – Vägar och annan grundläggande infrastruktur håller på att anläggas på slagghögarna vid en före detta kolgruva (Jaworzno i Polen).

- 17.** Revisionsrätten granskade projekthandlingar vid kommissionen, förvaltningsmyndigheten för det aktuella operativa programmet och hos stödmottagarna. Granskningsteamet intervjuade företrädare för kommissionen, regionala och lokala myndigheter med ansvar för den territoriella utvecklingen och offentliga eller privata företag med ansvar för utformningen och genomförandet av de utvalda sanerings- och upprustningsprojekten.

IAKTTAGELSER

UPPNÅDDE DE EU-MEDFINANSIERADE PROJEKTEN FÖR ÅTERSTÄLLANDE SINA MÅL?

- 18.** Resultatet av återställandet kan mätas med hjälp av outputindikatorer, som speglar genomförandet av fysiska aspekter, och resultatindikatorer, som bör spegla i vilken omfattning de behov som projektet ska åtgärda har tillgodosetts¹².
- 19.** En rad bästa metoder anses i allmänhet¹³ ha positiv effekt på hållbarheten i ett återställt område och resultatet på lång sikt, och innefattar bland annat följande:
- Att saneringsarbetet bekräftas av en behörig myndighet eller ett ackrediterat organ.
 - Att reglerna för den territoriella utvecklingen i den aktuella regionen följs.
 - Att det finns en integrerad utvecklingsplan som särskilt riktar sig till affärssektorer och små och medelstora företag som är mer lämpade för områdets socioekonomiska bakgrund med hänsyn till särskilda kunskapsområden, tillgänglig kompetens och kopplingar till lokala forskningsinstitutioner eller akademiska institutioner. I planerna bör man också fastställa utvecklingen av bostäder, transporter och fritidsaktiviteter för att öka områdets attraktivitet och antalet jobb i lokalsamhället.
 - Att området på lämpligt sätt ansluts till vägnätet, det offentliga kommunikationsnätet, el- och vattennätet, avloppsnätet, bredbandsnätet m.m.
- 20.** Den verksamhet för återställande som den projektansvariga själv har åtagit sig att bedriva kan sägas vara latent eftersom dessa faktorer i princip står under dennes direkta inflytande. Men det finns många andra faktorer, till exempel allmänna ekonomiska villkor¹⁴, som har stort inflytande på de resultat som uppnås. Dessa yttre faktorer står inte nödvändigtvis under den projektansvarigas direkta inflytande.

¹² Exempel på indikatorer är föroreningskoncentrationsnivåer efter saneringen, antal hektar återställd mark, golvnya som byggts av den projektansvariga, golvnya som byggts av investerare efter det att projektet har avslutats, beläggning i exploaterade tomter och byggnader och antal jobb som skapats av de företag som inryms i området. *Källa:* generaldirektoratet för regional- och stadspolitik metodiska arbetsdokument om övervaknings- och utvärderingsindikatorer: "Arbetsdokument nr 3" för programperioden 2000–2006 och "Arbetsdokument nr 2" för programperioden 2007–2013. Rescue – administrativa verktyg och incitament för ett hållbart återställande av förfallna områden, EU:s femte ramprogram för forskning, åtgärd 4, juli 2005.

¹³ Som förespråkades av erkända ledande organ på området, framför allt Världsbanken, Cabernet och Nicole.

¹⁴ De kan även omfatta andra faktorer som gäller den region där området ligger, till exempel arbetsmarknadsvillkor.

21. När det gäller projekten i urvalet granskade revisionsrätten om

- a) saneringsarbetet hade certifierats av en behörig myndighet när sådant arbete krävdes,
- b) projekten hade uppnått sina mål, särskilt i fråga om skapande av jobb, när det var ett mål,
- c) projekten visade prov på bästa praxis som bidrog till att resultaten blev hållbara.

Foto 5 – Kommunal park i området där en före detta batterifabrik ligger och där sanering har gjorts och parker anlagts (Marcali i Ungern).

RESULTATET AV SANERINGEN BEKRÄFTAS INTE ALLTID PÅ ETT TILLFREDSSTÄLLANDE SÄTT

- 22.** Att de resultat som uppnås i fråga om sanering och markstabilisering bekräftas betraktas som en nyckelfaktor för att garantera att det inte finns några miljö- och hälsorisker, särskilt för potentiella investerare, och även som bästa praxis som bidrar till det återställda områdets hållbarhet.
- 23.** Av de 21 granskade projekt som innebar viss sanering hade arbetet avslutats i 17 fall när revisionen genomfördes:
- När det gäller nio av de avslutade projekten övervakades eller bekräftades arbetet av den aktuella regionens miljö- eller gruvmyndighet.
 - När det gäller de övriga åtta projekten varken övervakades eller bekräftades arbetet av någon sådan myndighet.
- 24.** Medlemsstaterna ansvarar för att identifiera förorenade områden, sätta upp saneringsmål och övervaka. Det finns stora skillnader mellan de nationella screeningvärdena för markförorening¹⁵, särskilt när det handlar om omfattningen av och antalet smittoämnen som följs upp. Det finns inga EU-standarder som fastställer om ett område innebär betydande risker för människors hälsa och för marken eller vattnet. De medlemsstater som besöktes har sina egna metoder för att fastställa vilka saneringsvärden som ska uppnås och det finns ingen standardmetod på EU-nivå. Det finns inte heller några förfaranden på EU-nivå för kontroller av att saneringsarbetet har genomförts korrekt.
- 25.** Enligt kommissionens förslag till direktiv om inrättande av rambestämmelser för markskydd¹⁶ ska medlemsstaterna identifiera förorenade områden inom sitt territorium, införa en metod för att bestämma om ett område är förorenat och se till att förorenade områden saneras¹⁷. Förslaget håller fortfarande på att diskuteras i rådet. Flera experter anser att en harmonisering kan leda till positiva effekter.

¹⁵ Screeningvärdena för mark är generiska kvalitetsnormer som många länder har antagit för att reglera förvaltningen av förorenad mark. De presenteras vanligen i form av koncentrationströsklar (mg/kg av torrsvikt) av de förorenande ämnena i marken ovanför vilka vissa åtgärder rekommenderas eller påtvingas. Se *Derivation methods of soil screening values in Europe. A review and evaluation of national procedures towards harmonisation* (härledningsmetoder för markscreeningvärden i Europa. En genomgång och utvärdering av nationella förfaranden mot harmonisering) (Gemensamma forskningscentrumets vetenskapliga och tekniska rapporter), EUR 22805 EN-2007.

¹⁶ KOM(2006) 232 slutlig av den 22 september 2006 – Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av rambestämmelser för markskydd och om ändring av direktiv 2004/35/EG.

¹⁷ Enligt den befintliga arbetsversionen av förslaget, såsom ändrat av rådets arbetsgrupp för miljön (dokument 6124/1/10 REV 1 av den 4 mars 2010) ska kommissionen dessutom anta delegerade akter om gemensamma tekniska element när det gäller riskbedömning avseende markföroreningar.

MERPARTEN AV PROJEKTEN UPPNÅDDE SINA MÅL I FRÅGA OM FYSISK OUTPUT MEN I MÅNGA FALL HAR DEN FRAMTIDA PLANERADE ANVÄNDNINGEN AV DEN ÅTERSTÄLLDA MARKEN OCH DE UPPFÖRDA BYGGNADERNA ÄNNU INTE BLIVIT AV

- 26.** Tjugotvå av de 27 projekt som revisionsrätten granskade hade avslutats. Av de 22 avslutade projekten
- hade 18 fullt ut uppnått sina mål i fråga om rivning, marksanering, landskapsplanering, installation av grundläggande infrastruktur och uppförande av byggnader av den projektansvariga,
 - uppnådde fyra projekt mellan 90 och 100 % av den förväntade outputen.
- 27.** När det gällde de 13 granskade projekt där den projektansvariga satsade på att göra i ordning tomter för försäljning till potentiella investerare (se punkt 3) var den genomsnittliga takten för uppförandet av industri- och kontorsbyggnader på dessa tomter endast 25 %¹⁸ i mitten av 2011. Byggnaderna utnyttjades till 89 %.
- 28.** I fem projekt hade projektansvariga uppfört byggnader som var färdiga att tas i bruk. De utnyttjades i genomsnitt till 76 %.
- 29.** I de fall då målet med arbetet var att hyra ut lokaler till vilka potentiella användare som helst var utnyttjandet lägre än i de fall där målet var en specifik slutanvändning, till exempel ett industriprojekt eller en teknikpark som hade planerats innan återställningsprojektet påbörjades. I det förra fallet var arbetet mer beroende av den allmänna ekonomin och av tillgången till offentlig finansiering (se **ruta 1** och **foto 6**).

¹⁸ Ytterligare 10 % av jordlotterna hade sålts av den projektansvariga men uppförandet av byggnader hade ännu inte påbörjats.

Foto 6 – Kontor som var färdiga att tas i bruk och som uppförts på den plats där det tidigare låg en kemisk fabrik (Widnes i Storbritannien).

RUTA 1

EXEMPEL PÅ UPPFÖRANDE AV BYGGNADER SOM SYFTADE TILL UTHYRNING TILL POTENTIELLA ANVÄNDARE

Arbete i den före detta industrihamnen (Barrow-in-Furness i Storbritannien) gällde återställande av 23 hektar där det skulle uppföras en företagspark med inriktning på små och medelstora företag. Arbetet avbröts 2010 på grund av att man saknade nationella medel för att avsluta uppförandet i brist på åtagande från en privat eller offentlig industriell eller kommersiell slutanvändare. När revisionen genomfördes hade inga byggnader ännu uppförts i området.

30. Inom de projekt som granskades under revisionen bidrog flera faktorer till att förklara den relativt låga graden av uppförande på ytor som hade tagits fram på de återställda industriområdena varav en var den ekonomiska nedgången sedan 2008. Exempel på andra faktorer:

- Några projekt för återställande godkändes utan att en tillförlitlig marknadsanalys hade gjorts som motiverade att nya industrier och kontor uppfördes (se **ruta 2**).
- I de fall då en marknadsanalys hade gjorts beaktade man inte slutsatserna tillräckligt, särskilt när det gällde risken för konkurrens mellan flera platser i samma område eller när det gällde utveckling som inte matchade de lokala socioekonomiska särdragen (se **ruta 3**).

RUTA 2

EXEMPEL PÅ ÅTERSTÄLLDA OMRÅDEN DÄR DEN FÖRVÄNTADE MARKNADSAKTIVITETEN INTE HAR BLIVIT VERKLIGHET

Vid det före detta oljeraffineriet (Braunsbedra i Tyskland), som startade 2002, utgjorde den areal som köptes av investerare 50 % av den totala anlagda arealen och vid den före detta metallfabriken (Halle i Tyskland), som startade 2003, utgjorde den 11 %. I båda fallen hade den projektansvariga när det första bidragsbeslutet fattades varit tvungen att visa att man redan hade fått förfrågningar från investerare som täckte en betydande del av den återställda arealen. Trots att förvaltningsmyndigheten litade på den projektansvarigas försäkringar i fråga om förfrågningarna hade den inte fastställt några exakta kriterier för att kontrollera detta förhandsvillkor.

RUTA 3

EXEMPEL PÅ PROJEKT DÄR MAN INTE I TILLRÄCKLIG UTSTRÄCKNING BEAKTADE RESULTATET AV MARKNADSANALYSEN

Projektet vid den före detta metallfabriken (Barnsley i Storbritannien) innefattade uppförande av ett flera våningar högt kontorstorn med 10 750 m² i golvyta. Projektet godkändes trots att man i marknadsanalysen varnade för att det saknades en marknad för den typen av byggnad. Uppförandet avslutades i slutet av 2008 men det visade sig bli svårt att hyra ut kontorsutrymmet. I augusti 2010 sålde den projektansvariga kontorsbyggnaden till den lokala myndigheten. I mars 2011 användes endast två våningar av sex.

Vid det före detta stålverket (Dortmund i Tyskland) innefattade arbetet utveckling av en teknikpark och andra anläggningar. I de projekthandlingar som lämnades till förvaltningsmyndigheten och kommissionen för en första bedömning lyfte man fram problem som avståndet till ett universitet, konkurrensen med andra företags-etableringar i staden och den starka inriktningen på informations- och mikrosystemteknik, av vilka båda står inför en avmattning av tillväxten. Tomter exploaterades gradvis och förbereddes för byggarbeten mellan 2005 och 2008. Men inköpen och uppförandet av kontorsbyggnader gick långsammare än planerat. I mitten av 2011 hade endast 22 % av den tillgängliga arealen blivit såld.

DEN EKONOMISKA VERKSAMHETEN SKAPADE FÄRRE JOBB ÄN FÖRVÄNTAT

- 31.** Syftet med 23 av de 27 granskade projekten var att skapa jobb, och det fanns rapporteringsuppgifter för tio av dem. När revisionen genomfördes var antalet skapade jobb mindre än förväntat på grund av följande:
- Att uppnå hela målet när det gällde att skapa jobb var mer ett långsiktigt mål.
 - Det förekom förseningar i uppförandet av byggnader (se punkterna 20 och 27).
 - Den ekonomiska verksamhet som utvecklats på platsen var inte lika arbetsintensiv som förväntat.

ALLA PROJEKT HADE VISSA NYCKELDRAG SOM HADE POSITIV EFFEKT PÅ DERAS HÅLLBARHET

- 32.** Alla projekt för återställande av förfallna områden som revisionsrätten granskade hade vissa av de nyckeldrag som anses utgöra bästa praxis för att garantera områdenas och utfallets hållbarhet på lång sikt:
- Alla områden utvecklades i enlighet med markanvändningen i planeringsdokumenten för den territoriella utvecklingen och har adekvata transportförbindelser, sanitetstjänster och lämplig infrastruktur för informations- och kommunikationsteknik.
 - Vissa har strategiskt läge och trefaldigt transportnät (väg, järnväg och vattenvägar).
 - Nya byggnader uppfyller miljönormerna.
- 33.** Arton av de 27 projekten ingick i en integrerad utvecklingsplan för orten eller det ekonomiska området. Revisionsrätten noterade att även i fall där en integrerad strategi fanns hade de granskade projekten endast blygsam effekt i fråga om arbets- och utbildningstillfällen för lokalsamhällena. Det berodde på att många av de projekt som valdes ut till revisionen var inriktade på högteknologiska aktiviteter och hade som mål att få effekt i hela staden eller regionen och inte bara lokalt. I vissa medlemsstater var de regionala myndigheterna medvetna om den lilla förväntade effekten på lokalsamhällena och hade utarbetat planer som skulle göra att de kunde dra fördel av återställandet, till exempel genom att ta med en del offentliga utrymmen som parker, kulturområden och idrottsanläggningar och hjälpa lokalbefolkningen att få mindre specialiserade arbeten och utveckla hotell- och restaurangverksamheten.

- 34.** *Ruta 4* innehåller exempel på när förutsättningarna för hållbarhet uppfylldes särskilt väl.

¹⁹ Som förespråkades av erkända ledande organ på området, framför allt Världsbanken, Cabernet och Nicole.

BYGGDE MÅLEN FÖR EU:S STÖD TILL ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN PÅ TILLFÖRLITLIGA KRITERIER?

- 35.** Om återställandet av industri- och militärområden ska bli framgångsrikt måste det bygga på en strategi som grundar sig på planeringsprinciper och goda kunskaper om de miljömässiga, ekonomiska och sociala problem och hot som måste åtgärdas så att insatserna kan prioriteras. De viktigaste planeringsprinciperna är följande¹⁹:
- Att förfallna områden har företräde framför obebyggd mark.
 - Att man tillfälligt lämnar återställda områden obebyggda i väntan på slutanvändningen för att undvika att förfallna områden exploateras för olämpliga aktiviteter.

RTA 4

EXEMPEL PÅ NÄR FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR HÅLLBARHET UPPFYLLDES SÄRSKILT VÄL

Det före detta stålverket I (Duisburg i Tyskland) har sanerats och anslutits till grundläggande infrastruktur och ska användas som ett trimodalt logistikcentrum. I mitten av 2011 upptogs nästan hela det exploaterade området av flera företag för containerlastning och containerlagring. Exploateringen på anläggningsplatsen stämde överens med en prioritering om affärskluster (logistiksektorn) och den låg vid en farbar flod. Hamnen hade också samarbets- och forskningsprojekt med universitet och forskningsinstitut på området för logistik.

Vid det före detta stålverket och metallfabriken (Pilsen i Tjeckien) har en industrihall byggts med hjälp av Eruf-stöd. Platsen är avsedd för ett särskilt kluster (metalltillverkning) för vilket värdstaden erbjuder viktiga fördelar och som kompletteras av andra investeringar, särskilt utbyggnaden av vägnätet och järnvägsförbindelserna. Företagen på platsen har ett nära samarbete med ett nätverk av forskningscentrum, tekniska högskolor, högstadies- och gymnasieskolor och ett vetenskapscentrum för barn.

36. Revisionsrätten granskade om

- medlemsstaterna har nationella, regionala eller lokala strategier för återställandet av förfallna områden som grundar sig på goda planeringsrutiner och register över förfallna områden med en beskrivning av de problem och hot som dessa områden är utsatta för,
- EU-medlen uppmuntrar att bästa praxis tillämpas.

ALLA MEDLEMSSTATER HAR EN POLICY FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV FÖRFALLNA OMRÅDEN SOM BYGGER PÅ ETT ANTAL ERKÄNDA PRINCIPER

37. I alla medlemsstater som besöktes genomförs policyn för förfallna områden främst via lokala planeringsinstrument som främjar tillämpning av vissa nyckelprinciper och bästa praxis.

38. Att återställandet av förfallna områden har företräde framför exploatering av obebyggd mark främjas genom att man förbjuder eller förhindrar utvecklingsprojekt på obebyggd mark och gör förfallen mark tillgänglig för exploatering. Det finns flera verktyg för det syftet:

- Nya exploateringsområden kan utses genom ändringar i markanvändningsplanen först när tidigare bebyggd mark inte kan användas och det finns ett påvisbart behov av sådana nya områden.
- Lokala myndigheter har befogenhet att göra obligatoriska inköp av förfallna områden.
- Ett planerings- eller byggnadstillstånd krävs för all särskild exploatering. I tillstånden fastställs villkoren för undersökningar av områdena och vid behov sanering av förfallna områden.

39. Det var sällsynt att återställda områden tillfälligt användes som grönområden i de medlemsstater som revisionsrätten besökte. Däremot konstaterades följande:

- Principen beaktades av den brittiska regeringen i dess rekommendationer från mars 2008²⁰, att tillfälligt lämna förfallna områden obebyggda när de inte är lämpade för någon annan exploatering som ett redskap för att hantera det synliga och ekonomiska förfall som är förbundet med sådana områden.
- I Tyskland bör förfallna områden enligt BBSR²¹ återställas mer för fritidsaktiviteter och friluftaktiviteter, åtminstone provisoriskt, och mindre för ekonomisk verksamhet; regelbundna undersökningar som genomförts av BBSR visar att trots att stora förfallna områden håller på att återställas ökar antalet förfallna områden eftersom det antal områden som slutar att användas, och deras areal, är större än det antal och den areal som håller på att återställas²².

40. I alla besökta medlemsstater har återställandet av förfallna områden ofta stött på flera hinder:

- De offentliga organ som ansvarar för saneringen eller återställandet av förfallna områden saknar ekonomiska resurser.
- Det saknas regionala strategier som bygger på tillräcklig information, till exempel register över befintliga förfallna områden, och ett system som uppmuntrar användning av nationella medel och EU-medel i områden med högsta prioritet.
- Svårigheter att bestämma markägarskap och saneringsansvar.
- I de fall där förfallna områden är privatägda kanske offentliga och privata aktörer inte har samma intressen när det gäller att återställa området.

41. Av de fem besökta medlemsstaterna är det bara i Storbritannien (England) som kvantifierade mål har fastställts för den areal av förfallna områden som ska återställas. Sedan 2000 fastställer man i planeringsreglerna mål för återanvändning av förfallna områden i allmänhet (17 % av de nuvarande förfallna markområdena till 2010) och för uppförande av bostäder i synnerhet (60 % av alla nya hus måste byggas på förfallna områden till 2008), trots att inga mål fastställs när det gäller återanvändning av förfallna områden till industri-/företagsutveckling. Målen har i stor utsträckning uppnåtts²³.

²⁰ *Securing the Future Supply of Brownfield Land: Government Response to English Partnerships' Recommendations on the National Brownfield Strategy* (att trygga framtida tillgång på förfallet markområde: regeringens svar på engelska partnerskaps rekommendationer om strategin för nationella förfallna markområden), lokalsamhällen och lokala myndigheter, London, den 4 mars 2008.

²¹ Federalt institut för forskning om byggnader, urbana frågor och territoriell utveckling.

²² I Tyskland ser uppdelningen mellan olika typer av planerad nyanvändning av förfallna områden ut på följande sätt (2006): natur 19 %, bostäder 19 %, industri/handel 62 %. Enligt forskare vid BBSR skulle en mer realistisk uppdelning vara: natur 70 %, bostäder 20 %, industri/handel 10 %. Fabian Dosch, BBSR-Bonn. Session 14 REFINA Stuttgart 26.4.2007.

²³ Från 2002 till 2009 minskade ytarealen på förfallna områden i England med 20,4 %, från 40 714 hektar till 33 390 hektar. 77 % av husen byggdes i före detta förfallna områden 2009. Källa: *Trends in previously developed land and housing stock by Government Office Region* (trender när det gäller tidigare bebyggd mark och bostadsbestånd i respektive region i England) (2002, 2009). *Homes and Communities Agency*.

- 42.** I Tyskland har reglerna för territoriell planering och miljön inga mål för återställande av förfallna områden i sig. I den federala strategin för hållbarhet som antogs 2002 ingår dock bland annat målet att minska användningen av ytterligare obebyggd mark från 129 hektar per dag under perioden 1993–1996 till 30 hektar per dag 2020. Den senaste statistiken²⁴ visar en kraftig nedgång av markanvändningen i Tyskland sedan 2006. Genomsnittet under perioden 2007–2010 period var 87 hektar per dag.

²⁴ *Nachhaltige Entwicklung in Deutschland Indikatorenbericht 2012* (hållbar utveckling i Tyskland indikatorrapport 2012), Statistisches Bundesamt (Tysklands statistikkontor), Wiesbaden, 2012.

AVSAKNADEN AV FULLSTÄNDIGA REGISTER ÖVER FÖRFALLNA OMRÅDEN SOM ÄVEN OMFATTAR FÖRORENADE OMRÅDEN GÖR DET SVÅRT ATT FASTSTÄLLA PRIORITERINGAR

- 43.** I de medlemsstater som besöktes har man vidtagit ett antal åtgärder för att sammanställa register över förfallna områden lokalt, regionalt eller nationellt. Registren ger viss kunskap om situationen för de förfallna områdena, men de är ofullständiga, kan inte kopplas till varandra eller innehåller inte tillräckligt med information för att de offentliga insatserna ska kunna prioriteras till ett område och inte till ett annat (se **ruta 5**).

ruta 5

EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER SOM DE BESÖKTA MEDLEMSSTATERNA HAR VIDTAGIT FÖR ATT SAMMANSTÄLLA REGISTER ÖVER FÖRFALLNA OMRÅDEN

I Tjeckien upprättades en nationell databas över förfallna områden efter en undersökning utförd 2005–2007 där man identifierade 2 355 förfallna områden som täckte en areal på 10 326 hektar²⁵. Den innehåller dock endast uppgifter om områden där ägaren godtar att informationen offentliggörs och har inte med områden i Prag. I en annan databas finns register över förfallna områden i alla regioner men endast över dem som har kommunalt majoritetsägande (375 områden).

I Polen finns inget register över förfallna områden som täcker hela landet. Viss information finns på regional eller lokal nivå men den är inte jämförbar eftersom det saknas en enhetlig metod för insamling och presentation av uppgifter. År 2005 påbörjades ett pilotprojekt för inventering av förfallna områden i tre regioner. Men inventeringen av nationella förfallna områden avbröts på ett tidigt stadium.

²⁵ Enligt experter ligger en mer realistisk siffra för den totala arealen av förfallna områden i Tjeckien på mellan 27 000 och 38 000 hektar.

44. Information om förorenade områden och potentiellt förorenade områden samlas in i alla fem medlemsstater som besöktes. Registren innehåller dock aldrig alla berörda områden, och det är bara i Tjeckien och Ungern som den information som krävs för att man ska kunna fastställa prioriteringar finns tillgänglig (se **ruta 6**).

²⁶ För att ett projekt skulle få rätt till stöd måste det genomföras i en stad med mer än 5 000 invånare, täcka ett förfallet område på mer än 40 hektar och uppfylla minst tre av åtta socioekonomiska kriterier.

MER KAN GÖRAS FÖR ATT FRÄMJA BÄSTA PRAxis FÖR ÅTERSTÄLLANDE

45. I strukturfondsförordningarna specificeras inga regler som syftar till att främja särskilda aspekter av bästa praxis för återställande av förfallna områden, men revisionsrätten noterade att medlemsstaterna har tagit vissa initiativ:
- Medlemsstaterna ger företräde till projekt som genomförs på förfallna områden framför projekt som genomförs på obebyggd mark i urvalsprocessen för tilldelning av bidrag.
 - I det operativa programmet för Polen är en integrerad plan för territoriell utveckling ett krav för EU-finansiering.
 - I vilken omfattning projekten försöker komma till rätta med social och ekonomisk utslagning var ett särskilt urvalskriterium i Ungern²⁶.

RUTA 6

EXEMPEL PÅ MEDLEMSSTATSREGISTER ÖVER FÖRORENADE OMRÅDEN ELLER POTENTIellt FÖRORENADE OMRÅDEN

I England och Wales för naturvårdsverket endast ett register över områden med särskilt hög risk (33 områden i mitten av 2011). Det hade inte uppdaterats sedan den 31 mars 2007. Register över andra förorenade områden förs av de lokala myndigheterna.

I Tjeckien innefattar den nationella databasen SEKM²⁷ över förorenade områden och potentiellt förorenade områden tidigare industri-, militär- och gruvområden, deponier m.m. Varje område tilldelas en prioritering: den mest akuta kategorin motsvarar områden som behöver omedelbar sanering (130 områden). En ny databas över förorenade områden håller för närvarande på att sammanställas där syftet är att samla ihop uppgifter från olika källor och uppdatera den befintliga databasen på nationell nivå.

I Ungern har det funnits en saneringsplan för förorenade områden sedan 1996. Huvudsyftet är att identifiera förorenade områden och sanera dem så att föroreningarna inte sprids till grundvattnet. Planen genomförs med hjälp av ett register över förorenade områden som utgör en potentiell risk för vattenkvaliteten. Varje område prioriteras utifrån en rad olika kriterier för miljö- och hälsorisker.

²⁷ Systém evidence kontaminovaných míst (system för register över förorenade områden).

HAR RESULTATEN UPPNÅTTS TILL LÄGSTA MÖJLIGA KOSTNAD FÖR EU-BUDGETEN?

- 46.** Återställande av förfallna områden har potential att erbjuda lönsamma alternativ och kan därför genomföras av privata investerare. I de fall där projekt endast är marginellt lönsamma måste riskerna och kostnaderna delas mellan den offentliga och privata sektorn, och en fullständig offentlig investering kan bli nödvändig om det finns sådana allvarliga hinder som betydande föroreningar, dåligt läge eller en trög fastighetsmarknad. När man överväger hur mycket offentlig medfinansiering projekt för återställande bör få är det mycket viktigt att begränsa den offentliga finansieringen till vad som krävs för att genomföra projektet: det offentliga bidraget får inte överstiga finansieringsunderskottet, det vill säga skillnaden mellan kostnaden för investeringen och de intäkter den förväntas generera²⁸.
- 47.** För att kunna bedöma om de 27 granskade projekten för återställande hade kunnat genomföras till en lägre kostnad, särskilt för EU-budgeten, granskade revisionsrätten om
- det offentliga bidraget, däribland EU-bidraget, hade fastställts på en lämplig nivå med hjälp av finansieringsunderskottsmetoden, och om detta finansieringsunderskott hade bedömts på ett tillfredsställande sätt,
 - det värde på området som ingick i projektkostnaderna i bedömningen av finansieringsunderskottet speglade principen att förorenaren ska betala som innebär att förorenarna ska stå för saneringskostnaderna i områden som de har skadat,
 - reglerna för statligt stöd som syftar till att förebygga en snedvriden konkurrens följdes,
 - bidragsbeslutet innefattade en återbetalningsmekanism som skulle tillämpas om projektet genererade mer intäkter än förväntat det datum då bidraget godkändes.

²⁸ Kostnader och intäkter diskonteras för att man ska ta hänsyn till den tid som förflyter mellan de olika in- och utbetalningarna.

BEHOVET AV OFFENTLIGT STÖD, BLAND ANNAT EU-MEDEL, BEDÖMDES INTE ALLTID

48. Revisionsrätten konstaterade följande när den granskade de 27 projekt vid sin revision:

- När det gällde 15 projekt gjorde stödmottagaren en bedömning av finansieringsunderskottet på kommissionens eller förvaltningsmyndighetens begäran.
- När det gällde tolv projekt bedömdes inte finansieringsunderskottet. När det gällde tre projekt är det logiskt att ingen bedömning gjordes eftersom man inte förväntade sig några intäkter eller eftersom projekten endast innebar sanering eller syftet med dem är att anlägga parker och markreserver. I de fallen kan finansieringsunderskottet sägas vara 100 %. När det gällde de återstående nio projekten gjordes ingen bedömning av finansieringsunderskottet trots att projekten kommer att generera intäkter från en försäljning eller uthyrning av exploaterade tomter och byggnader (se **ruta 7**). Hade man gjort en analys av finansieringsunderskottet i de nio fallen skulle bidraget, inbegripet EU-medel, ha blivit lägre.

NÄR BEHOVET AV OFFENTLIGT STÖD BEDÖMDES HADE BEDÖMNINGARNA AV FINANSIERINGSUNDERSKOTTET BRISTER

49. I de fall finansieringsunderskottet bedömdes upptäcktes följande brister:

- I tre fall där det särskilda medfinansierade projektet gällde en del av ett större förfallet område beaktades inte de intäkter som genererades för byggherren från området som helhet i bedömningen av finansieringsunderskottet, trots det faktum att strukturåtgärder hade medfinansierat grundläggande infrastruktur för hela området (antingen inom ett annat projekt under samma programperiod (2000–2006) eller under den föregående perioden (1994–1999) (se **ruta 8**).
- I fem fall där markkostnaden ingick i de redovisade kostnaderna²⁹ fanns det antingen inget oberoende värderingsintyg som fastställde markens marknadsvärde eller så gick det inte att avgöra vilket som var lägst av de två – inköpspriset eller marknadsvärdet (se **ruta 9**).

²⁹ För att markköpsandelen ska kunna tas med i kostnaderna vid beräkningen av EU:s medfinansiering får den inte överstiga 10 % av de totala projektkostnaderna för en insats, på villkor att det finns en direkt koppling mellan markinköpet och syftet med den medfinansierade insatsen och ett intyg erhålls från en oberoende auktoriserad värderingsman eller ett behörigt officiellt organ som bekräftar att inköpspriset inte överstiger marknadsvärdet. Se kommissionens förordning (EG) nr 448/2004 av den 10 mars 2004 om ändring av förordning (EG) nr 1685/2000 om närmare bestämmelser för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1260/1999 avseende stödberättigande utgifter i samband med insatser som medfinansieras av strukturfonderna och om upphävande av förordning (EG) nr 1145/2003 (EUT L 72, 11.3.2004, s. 66).

RUTA 7

EXEMPEL PÅ PROJEKT SOM FINANSIERADES HELT MED OFFENTLIGA MEDEL OCH SOM SANNOLIKT KOMMER ATT GENERERA INTÄKTER, MEN FÖR VILKA FINANSIERINGSUNDERSKOTTET INTE BEDÖMDES

Vid den offentliga markreserven (*Public Reserve Land*) (Halton i Storbritannien) hade den lokala myndigheten för avsikt att bygga en lagerlokal som skulle drivas på marknadsvillkor och kanske generera intäkter. Kostnaden för detta (markförvärv och landskapsplanering) finansierades helt med offentliga medel, varav 29 % täcktes av medfinansiering från Eruf. Däremot gjordes ingen analys av finansieringsunderskottet där man tog hänsyn till framtida intäkter.

Exploatering av området för det tidigare planerade kärnkraftverket (Arneburg i Tyskland) (se **foto 7**) kommer sannolikt att generera intäkter för den privata markägaren eftersom området har den fördelen att den har en trimodal transportinfrastruktur och därför gör det attraktivt för vissa industrier. En bedömning av finansieringsunderskottet gjordes dock inte för projektet.

RUTA 8

EXEMPEL PÅ NÄR ANALYSEN AV FINANSIERINGSUNDERSKOTTET ENDAST GÄLLDE EN DEL AV OMRÅDET

Den före detta kolgruvan/koksverket (Sheffield i Storbritannien) håller på att exploateras i etapper. Eruf-stöd gavs under perioden 2000–2006 till en andra etapp av utvecklingen av området då flera industri- och kontorsbyggnader uppfördes. Den bedömning av finansieringsunderskottet som motiverade Eruf-bidraget var begränsad till kostnaderna och intäkterna från den andra etappen. I den tog man inte hänsyn till de intäkter som genererades från annan verksamhet i området som helhet.

RUTA 9

EXEMPEL PÅ NÄR DEN KOSTNAD FÖR MARKEN SOM BETALADES AV PROJEKTET INTE UNDERBYGGDES AV ETT OBEROENDE VÄRDERINGSINTYG

Vid ett före detta dagbrott (Rotherham i Storbritannien), där exploateringen skedde i form av ett offentlig-privat partnerskap, var den privata partnersnens enda bidrag själva marken. Markvärdet på 6,7 miljoner pund togs med i de stödberättigande kostnaderna för Eruf-bidraget. Detta överskred det marknadsvärde som fastställdes av en auktoriserad besiktningsman med 3,4 miljoner pund.

Vid det före detta stålverket (Dortmund i Tyskland) togs det pris som entreprenören hade betalat för marken med i projektkostnaderna. När Erufs medfinansiering beviljades jämfördes dock inte priset med det marknadsvärde som hade fastställts av en oberoende värderingsman eller något annat behörigt officiellt organ. Först senare, 2006, utarbetade den lokala myndigheten, som var en av byggpartnerna, en rapport som bekräftade att inköpspriset motsvarade marknadsvärdet. I värderingen var dock marknadsvärdet per kvadratmeter högre än de officiella referenspriserna för tomter i samma område och gällde en areal på 82 hektar, trots att endast cirka 40 hektar av området skulle bebyggas (resten skulle användas till grönområden).

MYNDIGHETERNA ÄR MEDVETNA OM PRINCIPEN ATT FÖRORENAREN SKA BETALA MEN INTE I NÅGOT FALL BAR FÖRORENAREN DEN FULLA SANERINGSKOSTNADEN

50. I EUF-fördraget³⁰ anges att EU:s miljöpolitik ska bygga på principen att förorenaren ska betala för eventuell miljöförstöring som han eller hon orsakar. I samtliga medlemsstater som besöktes har principen att förorenaren ska betala ingått i de underliggande principerna i miljölagen sedan 1990-talet. Enligt principen ska förorenare samt markägare och deras hyresgäster, som var tvungna att förebygga skada på markegen- domen, vara skyldiga att betala för den skada som orsakats. Därför ska offentliga bidrag endast medfinansiera kostnaden för marksaneringen när man har uttömt alla rättsliga medel för att se till att principen att förorenaren ska betala tillämpas så att offentliga medel endast används som en sista utväg.

³⁰ Artikel 191.2 i EUF-fördraget.

³¹ I sådana villkor ingår vanligtvis undantag avseende skyldigheten att sanera förorenad mark.

51. En stor del av den förorenade mark vars sanering EU-medel och andra offentliga medel bidrar med finansiering till är ett arv från Europas forna tunga industri- och militärverksamhet. I många av de allvarligaste fallen blir det en svår utmaning att tillämpa principen att förorenaren ska betala. Ofta går det inte att kräva att den enhet som ursprungligen var skyldig till föroreningen ska betala för saneringen därför att den i många fall antingen inte längre finns eller därför att det var ett statligt företag eller därför att marken såldes till en privat ägare med särskilda villkor³¹.

52. I urvalet av granskade projekt som fick stöd från Eruf medförde 21 projekt visst saneringsarbete. Inte i något av dessa projekt hade den enhet som var ansvarig för den ursprungliga föroreningen betalat den fulla saneringskostnaden:

- Tretton projekt gällde områden som hade förorenats av privata firmor men där principen att förorenaren betalar bara hade tillämpats delvis.
- Sex projekt gällde områden där föroreningen hade orsakats av statliga företag och där den nya ägaren gick med på att sanera marken med stöd från offentliga medel.
- När det gällde de två återstående projekten tog staten det fulla ansvaret för att sanera de områden där föroreningen hade orsakats av statliga företag.

- 53.** Ofta när förorenad mark säljs till en byggherre får denne rabatt på inköpspriset som en kompensation för det arbete som krävs för att marken ska återställas i användbart skick. Men även när sådana rabatter kan ha beviljats ansöker byggherrar ibland om ytterligare offentliga bidrag som ska betala för det saneringsarbete de faktiskt genomför. I sådana fall, det vill säga när byggherrar får både rabatt på inköpspriset och bidrag till saneringsarbetet, finns det risk för dubbelfinansiering genom offentliga medel. Offentliga myndigheter måste vara vaksamma på den risken.
- 54.** Mot den bakgrunden är avtal mellan säljaren och byggherrar mycket komplexa och kan, när det handlar om saneringsfrågor, innefatta rabatter, bidrag och detaljerade avtal om hur ansvaret för miljösaneringen ska fördelas. Att heltäckande utvärdera sådana överenskommelser i förhållande till principen om sund ekonomisk förvaltning är i sig en stor utmaning, som bland annat innebär att man måste fastställa i vilken omfattning EU-medel kan ha subventionerat saneringsarbete som en byggherre redan har fått kompensation för. Särskilda faktorer bidrar till detta, till exempel följande:
- Brist på tillförlitliga markvärderingar vilket leder till osäkerhet om marknadsvärdet och det verkliga värdet på de rabatter som ges i markförvävsavtalen.
 - Brist på detaljerade bedömningar av arten på föroreningsproblemen i ett område, vilket leder till att saneringskostnaderna underskattas (se **ruta 10**).
 - Brist på insyn i marköverlåtelseavtalen om i vilken omfattning parterna är ansvariga för saneringen.

RUTA 10

EXEMPEL PÅ NÄR SANERINGSKOSTNADERNA UNDERSKATTADES OCH EU OCH ANDRA OFFENTLIGA MEDEL TILLHANDAHÖLL DEN YTTERLIGARE FINANSIERING SOM KRÄVDES

Vid ett före detta stålverk (Dortmund i Tyskland) köpte ett offentligt organ ett förorenat område från den enhet som hade förorenat det, ett privat företag. Saneringskostnaderna uppskattades på den tiden till 58 miljoner euro, och säljaren gick med på en rabatt på halva summan (29 miljoner euro) i utbyte mot att han eller hon slapp ansvaret för saneringen. Saneringskostnaden blev sedan 74,8 miljoner euro (16,8 miljoner euro mer än det belopp som prisavdraget beräknades på). Den ökade kostnaden betalades av det offentliga organet med ett bidrag på 25 % från Eruf. I detta fall betalade det företag som hade förorenat området endast 29 miljoner euro av de totala saneringskostnaderna på 74,8 miljoner euro.

Vid en före detta metallfabrik (Barnsley i Storbritannien) uppskattades den ursprungliga kostnaden för saneringen för lågt, vilket ledde till att förvaltningsmyndigheten godkände en ökning av den totala kostnaden på 15 % och en motsvarande ökning av Eruf-bidraget.

- 55.** Sådana komplexa situationer innebär att det inom vissa av de granskade projekten saknas en tydlig grund för att fastställa kostnaden för marken och för gamla byggnader: Det gör att man inte kan utesluta att behovet av offentliga medel överskattas. Med tanke på att sådan verksamhet har rätt till medfinansiering från Eruf, med bidragssatser på upp till 85 %, är detta lika mycket ett problem som berör EU-medel som nationella medel.

REGLERNA FÖR STATLIGT STÖD TILLÄMPAS INTE KORREKT

- 56.** Kommissionen och medlemsstaterna hade enats om särskilda regler för statligt stöd som gäller 16 projekt. Reglerna tillämpades inte fullt ut i åtta fall (se *ruta 11*).

DET FINNS BEGRÄNSAT UTRYMME ATT BEGÄRA ÅTERBETALNING AV OFFENTLIGT STÖD NÄR PROJEKT FÖR ÅTERSTÄLLANDE GENERERAR MER INTÄKTER ÄN FÖRVÄNTAT

- 57.** Projekt för återställande kan medföra intäkter från försäljning eller ut-hyrning av tillgångar. Det offentliga bidraget bör då fastställas innan bidraget godkänns utifrån uppskattningar av intäkter och kostnader under en tjuugoårsperiod³² (se punkt 46). När ett återställningsprojekt har genomförts kan de intäkter och kostnader som faktiskt blir resultatet skilja sig från de ursprungliga uppskattningarna. Om beräkningen av det offentliga bidraget skulle granskas i efterhand med hänsyn till de faktiska intäkterna och kostnaderna skulle man då kunna dra slutsatsen att projektet borde ha fått ett lägre bidragsbelopp och leda till att en del av eller hela bidraget återbetalades. Strukturfonds-förordningarna kräver visserligen inte att finansieringsunderskottet omprövas på grundval av faktiska siffror, men vissa medlemsstater tog initiativet att införa en återbetalningsklausul i bidragsbesluten. Det var fallet i åtta av de 15 projekt där finansieringsunderskottet bedömdes (se punkt 48). I Tyskland beaktar man vid omprövningen intäkter som genererats inom 15 år efter det att projektet har avslutats.

- 58.** I de fall då det inte gick att uppskatta intäkterna på förhand eller då inga intäkter förväntades från projekten finns det en bestämmelse i struktur-fonds-förordningarna som gör att förvaltningsmyndigheterna kan begära återbetalning av intäkter som genererats fram till det att det operativa programmet avslutas när det gäller perioden 2000–2006 eller inom fem år efter det att ett projekt har avslutats när det gäller perioden 2007–2013³³. Men med tanke på att återställningsprojekt ofta mognar på lång sikt är den femårsperiod som för närvarande beaktas vid bedömningen av sådana intäkter för kort.

³² *Guide to Cost Benefit Analysis of Investment Projects* (vägledning till kostnadsnyttoanalys av investeringsprojekt). Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, juli 2008.

³³ Se regel 2 om stödberättigande utgifter i förordning (EG) nr 448/2004 och artikel 55.3 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 (EUT L 210, 31.7.2006, s. 25).

EXEMPEL PÅ NÄR REGLERNA FÖR STATLIGT STÖD INTE FÖLJDES

I Storbritanniens regler för statligt stöd³⁴ anges att i de fall där markägaren också är projektansvarig måste den projektansvarigas vinst undantas från beräkningen av offentligt ekonomiskt stöd³⁵. Vid den före detta kemiska fabriken (Widnes i Storbritannien) och den före detta kolgruvan/koksverket (Sheffield i Storbritannien) följdes dock inte denna regel utan ett bidrag till den projektansvarigas vinst togs med i beräkningen. Det ansågs acceptabelt av det regionala utvecklingsorganet, men vinstandelen bedömdes inte av en auktoriserad besiktningsman, vilket krävs enligt ordningen för statligt stöd.

Vid ett före detta dagbrott (Rotherham i Storbritannien) återställdes området via ett offentlig-privat partnerskap. Den mark som den privata partnern bidrog med värderades till 30 % av de totala projektkostnaderna, och det återställningsarbete som den offentliga partnern skulle betala uppskattades till 70 %. Men när tomterna såldes fick den privata partnern 70 % av intäkterna och den offentliga partnern 30 %. På det sättet fick den privata partnern en fördel som inte var förenlig med ordningen för statligt stöd.

Vid det tidigare planerade kärnkraftverket (Arneburg i Tyskland) (se **foto 7**) betalade den projektansvariga (en kommun) för återställandet av marken, som ägdes av en privat grupp, i syfte att locka investerare i industrin till området.

Markägaren hade förvärvat marken 1993 och utfört visst rivningsarbete. Efter det att projektet för återställande hade godkänts sålde markägaren tomter till ett mycket högre pris än vad den tidigare hade betalat. Enligt bestämmelserna i ordningen för statligt stöd³⁶ borde kontraktet mellan den projektansvariga och ägaren ha föreskrivit att vinsterna från markförsäljningen skulle gå till kommunen.

Foto 7 – En cellulosafabrik på området för ett tidigare planerat kärnkraftverk (Arneburg i Tyskland).

³⁴ N 747/A/99 – *Partnership support for regeneration (1): Support for speculative developments* (partnerskapsstöd till återställande: stöd till spekulativa byggprojekt) (SG (2001) D/ 286569).

³⁵ I vissa fall bedöms vinsten till 15 % av byggnadernas försäljningsvärde plus 10 % av värdet på försäljningen av tomterna.

³⁶ Ordningen för statligt stöd N 644 A/B/2002, godkänd av Europeiska kommissionen den 9 juli 2003, som speglar reglerna i Rahmenplan 31 (särskilt punkt 7 i del II).

Foto 8 – Gamla byggnader rivs och renoveras vid ett övergivet kraftverk som håller på att omvandlas till ett konst- och kulturcentrum (Łódź i Polen).

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

SAMLAD SLUTSATS

- 59.** De föreningar som lämnas i arv på gamla industri- och militärområden är fortfarande ett stort problem för många medlemsstater. Saneringen av de gamla föreningarna och återställandet av områdena kommer sannolikt även i fortsättningen att behöva betalas med offentliga medel. För många medlemsstater har strukturåtgärderna varit en avgörande finansieringskälla för detta.
- 60.** Projekt som får EU-stöd levererar vanligtvis den infrastruktur som var planerad. Men på många områden går arbetet långsammare och färre jobb skapas än förväntat.
- 61.** Principen att förearen ska betala känner alla väl till, men på grund av praktiska svårigheter är det ofta offentliga myndigheter som med stöd från EU:s strukturåtgärder i slutändan betalar för en betydande del av saneringsarbetet; inte i något av de fall som revisionsrätten granskade betalade förearen fullt ut för saneringen.
- 62.** Bedömningarna av finansieringsunderskott är i de fall de görs sällan tillförlitliga och återbetalningsklausuler ingår inte alltid i bidragsbesluten.
- 63.** Det finns vissa exempel på god praxis och goda principer i verksamheten för återställande i medlemsstaterna, men bristen på detaljerad information om omfattningen av problemen på fältet gör att prioriteringen av åtgärder i de områden som har störst behov av uppmärksamhet skulle kunna bli bättre.

Foto 9 – Tunna med gjutna plastbollar som används till att extrahera föroreningar under jord i ett förorenat område (Dunaujvaros i Ungern).

UPPNÅS MÅLEN FÖR ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN?

- 64.** De flesta projekten uppnådde sina mål i fråga om fysisk output. Resultatet av saneringsarbetet bekräftas dock inte alltid på ett tillfredsställande sätt och det finns stora skillnader mellan de nationella screeningvärdena för markförorening. Kommissionen har lagt fram ett förslag till direktiv om inrättande av en ram för markskydd (se punkterna 22–25).
- 65.** När revisionsrätten genomförde revisionen hade de flesta projekten uppnått blygsamma resultat i fråga om ekonomisk verksamhet och sysselsättning. Den ekonomiska nedgången har påverkat resultaten och man har inte i tillräcklig utsträckning använt sig av marknadsanalyser för att motivera den medfinansierade upprustningen. Bättre resultat konstaterades i områden som återställdes inom ramen för en tydlig och anpassad integrerad utvecklingsplan som uppfyller merparten av de allmänt erkända bästa metoderna för återställande (se punkterna 26–34).

REKOMMENDATION 1

Medlemsstaterna bör

- a) kräva att projekt för återställande av förfallna områden ingår i en integrerad utvecklingsplan för den aktuella staden eller det aktuella området,
- b) be de projektansvariga att genomföra marknadsanalyser och överväga relevanta alternativ för de förfallna områdenas möjliga framtid som bygger på den integrerade utvecklingsplanen,
- c) se till att saneringsresultaten i området bekräftas av en behörig myndighet eller ett ackrediterat organ.

Kommissionen bör

- a) i samarbete med medlemsstaterna och på grundval av vetenskapliga bevis och bästa praxis föreslå följande:
 - i) EU-standarder för hur förorenade områden ska definieras och betydelsen av de miljö- och hälsorisker de medför.
 - ii) EU-metoder för definitionen av områdesspecifika saneringsstandarder med hänsyn till slutanvändningen av området.
- b) främja tillämpningen av en integrerad utvecklingsstrategi via det operativa programmet och kräva att medfinansierade projekt för återställande av förfallna områden ingår i en utvecklingsplan.

KRITERIER FÖR EU-STÖD TILL ÅTERSTÄLLANDE AV INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN

- 66.** I medlemsstaterna återställs områden i stor utsträckning enligt allmänt erkända bästa metoder, men arbetet stöter på stora hinder, till exempel bristen på ekonomiska resurser (se punkterna 37–42).
- 67.** Nationella register ger viss kunskap om den situation som förfallna områden befinner sig i, men de är ofullständiga i alla medlemsstater som besöktes; endast i två finns tillräckligt med information för att man ska kunna prioritera de offentliga insatserna i förorenade områden (se punkterna 43–44).

- 68.** Strukturfondsförordningarna innehåller inga regler som syftar till att främja särskilda aspekter av bästa praxis för återställande av förfallna områden, men vissa medlemsstater stöder en integrerad utvecklingsstrategi och principen om att det är bättre att återanvända förfallna områden än att exploatera obebyggd mark (se punkt 45).

REKOMMENDATION 2

Medlemsstaterna bör

- a) överväga att fastställa strategier för återställande av förfallna områden med tydliga mål,
- b) främja återställande av förfallna områden och undvika att exploatera obebyggd mark om det inte är absolut nödvändigt och annars kräva att kompensationsåtgärder vidtas,
- c) överväga åtgärder som tar itu med problematiska privatägda områden där markägaren inte vidtar de åtgärder som krävs,
- d) överväga att oftare provisoriskt lämna återställda förfallna områden obebyggda,
- e) kräva av regionala eller lokala myndigheter att de för register över förfallna och förorenade områden; dessa bör standardiseras åtminstone på medlemsstatsnivå så att de kan konsolideras i ett nationellt register, vilket skulle göra det lättare att genomföra policyn för återställande och sanering av förfallna områden,
- f) sammanställa förteckningar över förfallna områden där man misstänker förorening och klassificera dem utifrån motsvarande hälso- och miljörisker; områdena bör prioriteras i fråga om sanering så att det blir lättare att utarbeta saneringsplaner som bidrar till att skydda människors hälsa och uppnå EU:s miljömål, till exempel den goda ekologiska vattenstatus som krävs enligt EU:s ramdirektiv om vatten.

Kommissionen och medlemsstaterna bör

- a) stödja tillämpningen av bästa praxis när företagsparker anläggs och främja återställande av förfallna områden framför användning som obebyggd mark/grönområden.

KOSTNAD FÖR UPPNÅDDA RESULTAT

- 69.** Resultaten skulle ha kunnat uppnås med lägre EU-finansiering av olika skäl.
- 70.** I de inkomstgenererande projekten underbyggdes inte alltid det offentliga bidraget av en bedömning av finansieringsunderskottet, och i de fall då det fanns en sådan bedömning konstaterades brister (se punkterna 48–49).
- 71.** I de fall där finansieringsunderskottet bedömdes innehålla inte alltid bidragsbeslutet en återbetalningsklausul som skulle tillämpas om projektet genererade mer intäkter än förväntat och detta krävs inte heller enligt strukturfondsförordningarna. I de fall då det inte gick att uppskatta intäkterna på förhand eller då inga intäkter förväntades från projekten gjorde strukturfondsförordningarna det möjligt för förvaltningsmyndigheterna att begära att genererade intäkter återbetalades. Men med tanke på att återställningsprojekt ofta mognar på längre sikt är den femårsperiod som för närvarande beaktas vid bedömningen av sådana intäkter för kort (se punkterna 57–58).
- 72.** Principen att förorenaren ska betala är visserligen inskriven i medlemsstaternas rättsliga ram, men den har inte tillämpats fullt ut och nationella medel och EU-medel har stått för en del av kostnaden för miljösaneringen. Avtal mellan förorenare, markägare och byggherrar medger sällan tillräckligt med insyn och det går inte alltid att ta reda på i vilken omfattning förorenarna faktiskt har stått för kostnaderna för saneringsarbetet (se punkterna 50–55).
- 73.** De särskilda reglerna för statligt stöd tillämpades inte fullt ut av medlemsstaternas myndigheter (se punkt 56).

REKOMMENDATION 3

Medlemsstaterna bör göra följande:

- a) Noggrant bedöma finansieringsunderskottet för varje projekt.
- b) Kräva att man uttryckligen beaktar i vilken omfattning principen att förorenaren ska betala kan tillämpas när det gäller samtliga återställandeprojekt och att principen måste tillämpas om EU-finansiering ska beviljas.
- c) Tillämpa alla bestämmelser i ordningarna för statligt stöd som man kommit överens om med kommissionen.
- d) Noggrant kontrollera att bidrag till sanering inte ges till områden där en projektansvarig redan har fått rabatt på inköpspriset. För detta bör den offentliga myndigheten ha en tillförlitlig marknadsvärdering av marken, en realistisk bedömning av de troliga kostnaderna för saneringen och full insyn i villkoren för markförvärvet och eventuella prisavdrag som ingår.
- e) Införa en återbetalningsklausul i samtliga bidragsbeslut om återställningsprojekt för att göra det möjligt för de projektansvariga att ompröva projektens ekonomiska resultat mot bakgrund av hur projekten utvecklas under en längre tid (till exempel 15 år) och göra det möjligt att begära återbetalning av en del av eller hela bidraget i de fall då projekt har genererat mer intäkter än förväntat. Kommissionen bör följa upp tillämpningen av sådana återbetalningsklausuler.

Kommissionen bör

- a) överväga möjligheten att fastställa gemensamma principer för tillämpningen av principen att förorenaren ska betala i de fall där föroreningen uppstod innan principen infördes i lagen,
- b) påminna medlemsstaternas förvaltningsmyndigheter om deras skyldighet att fastställa finansieringsunderskottet för alla projekt som kan generera intäkter och tillämpa alla regler för statligt stöd.

Denna rapport har antagits av revisionsrättens avdelning II, med ledamoten Harald NOACK som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 12 december 2012.

För revisionsrätten

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Ordförande

Foto 10 – Mark som gjorts i ordning inför att ett vägprojekt ska påbörjas på slagghögarna vid en före detta kolgruva (Jaworzno i Polen).

BILAGA I

**FINANSIERING FRÅN STRUKTURÅTGÄRDER TILL ÅTERSTÄLLANDE AV GAMLA
INDUSTRIOMRÅDEN OCH MILITÄROMRÅDEN (PERIODERNA 2000–2006¹ OCH 2007–2013)**

2000–2006 Strukturåtgärder för återställande av gamla industri- och militärområden				2007–2013 Strukturåtgärder för återställande av gamla industri- och militärområden			
Medlemsstat	Rang- ordning	Tilldelat belopp (euro)	%	Medlemsstat	Rang- ordning	Tilldelat belopp (euro)	%
Tyskland	1	645 490 864	28,7	Ungern	1	475 191 832	14,0
Storbritannien	2	574 288 905	25,5	Tjeckien	2	372 290 509	11,0
Frankrike	3	195 305 373	8,7	Tyskland	3	335 518 228	9,9
Nederländerna	4	160 821 924	7,2	Rumänien	4	316 430 710	9,3
Portugal	5	156 012 908	6,9	Italien	5	298 355 961	8,8
Italien	6	143 383 095	6,4	Polen	6	278 413 953	8,2
Belgien	7	65 421 025	2,9	Portugal	7	191 960 262	5,7
Grekland	8	55 655 389	2,5	Storbritannien	8	178 957 047	5,3
Spanien	9	54 873 962	2,4	Spanien	9	177 403 701	5,2
Tjeckien	10	46 073 161	2,0	Estland	10	138 045 325	4,1
Polen	11	43 940 360	2,0	Slovenien	11	130 400 000	3,8
Ungern	12	28 773 946	1,3	Bulgarien	12	108 322 014	3,2
Finland	13	18 104 950	0,8	Frankrike	13	90 193 437	2,7
EU interregionalt	14	17 035 874	0,8	Belgien	14	62 048 204	1,8
EU gränsöverskridande	15	13 996 478	0,6	Lettland	15	49 000 000	1,4
Lettland	16	11 414 454	0,5	Malta	16	48 280 000	1,4
Luxemburg	17	10 019 687	0,4	EU gränsöverskridande	17	47 801 926	1,4
Slovenien	18	2 924 609	0,1	Nederländerna	18	28 799 000	0,8
Malta	19	2 539 367	0,1	Grekland	19	26 295 000	0,8
Estland	20	1 712 389	0,1	Cypern	20	16 150 000	0,5
Österrike	21	674 726	0,0	Litauen	21	14 501 892	0,4
				Luxemburg	22	3 786 550	0,1
				Finland	23	2 071 886	0,1
TOTALT EU		2 248 463 446	100,0	TOTALT EU		3 390 217 437	100,0

¹ När det gäller perioden 2000–2006 är siffrorna för EU-10-medlemsstaterna från 2004 och framåt.

Källa: Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, uppgifter den 31 december 2010.

URVAL AV 27 GRANSKADE PROJEKT

			Är det EU-medfinansierade projektet avslutat?	Medfinansiering från Eruf (miljoner euro)	Uppnåddes målet för skapande av jobb?	Återställandet medfinansieras av Eruf						Planerat resultat av återställandet/planerad framtida markanvändning			
						Sanering/ stabilisering	Landskapsplanering	Rivning/ renovering av gamla byggnader	Vägar, el, gas, vatten och annan infrastruktur	Fördelning av mark för återförsäljning eller uthyrning	Uppförande av byggnader färdiga att tas i bruk	Mark och byggnader för industriell eller kommersiell användning	Mark och byggnader för offentligt bruk	Offentliga parkanläggningar	Markreserv (offentlig eller privat)
Endast sanering	Före detta uranbearbetningsanläggning**	Mydlovary (CZ)	Ja	18,50		√		√							√
	Före detta kolgruva/kemiskt avfall	Berhida-Peremartoni (HU)		16,83		√									√
	Stålverk	Dunaujvaros (HU)	Ja	2,93	Y	√									√
	Före detta sprängämnesfabrik	Berhida-Peremartoni (HU)		0,06	Y	√						√			
Endast återuppbyggnad	Före detta stål- och metallverk	Pilsen (CZ)	Ja	1,36	Ja			√				√			
	It-fabrik	Brno (CZ)	Ja	0,43	Ja			√				√			
	Före detta oljeraffineri	Braunsbedra (DE)	Ja	6,32	Ja			√	√	√		√			
	Före detta planerat kärnkraftverk	Arneburg (DE)	Ja	26,58	Ja			√	√			√			
	Före detta kolgruvschakt	Jaworzno (PL)	Ja	3,32	Ja		√		√	√		√			
	Offentlig markreserv	Halton (UK)	Ja	2,53	Ja		√		√			√			

		Är det EU-medfinansierade projektet avslutat?	Medfinansiering från Eruf (miljoner euro)	Uppnåddes målet för skapande av jobb?	Återställandet medfinansieras av Eruf						Planerat resultat av återställandet/planerad framtida markanvändning				
					Sanering/ stabilisering	Landskapsplanering	Rivning/ renovering av gamla byggnader	Vägar, el, gas, vatten och annan infrastruktur	Fördelning av mark för återförsäljning eller uthyrning	Uppförande av byggnader färdiga att tas i bruk	Mark och byggnader för industriell eller kommersiell användning	Mark och byggnader för offentligt bruk	Offentliga parkanläggningar	Markreserv (offentlig eller privat)	
Både sanering och återuppbyggnad	Före detta metallfabrik	Halle (DE)	Ja	3,79	Ja	✓			✓			✓			
	Före detta kolgruva/koksverk III*	Essen (DE)	Ja	2,21	Ja	✓		✓	✓	✓		✓			
	Kolgruva - slagghögar	Jaworzno (PL)		7,07	Ja	✓	✓		✓			✓			
	Före detta industrihamn I	Barrow-in-Furness (UK)	Ja	5,89	Ja	✓	✓		✓	✓		✓			
	Före detta industrihamn II	Barrow-in-Furness (UK)	Ja	5,79	Ja	✓	✓		✓	✓		✓			
	Före detta stålverk I	Duisburg (DE)	Ja	15,21	Ja	✓	✓	✓	✓			✓			
	Före detta zinkfabrik II	Duisburg (DE)	Ja	20,90	Ja	✓	✓	✓	✓			✓			
	Före detta stålverk*	Dortmund (DE)	Ja	30,32	Ja	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
	Före detta kolgruva/koksverk I*	Essen (DE)	Ja	12,79	Ja	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	
	Före detta kolgruva/koksverk II	Essen (DE)		3,02		✓	✓		✓					✓	
	Före detta förläggningar och batterifabrik	Marcali (HUu)	Ja	3,02		✓	✓	✓	✓		✓			✓	
	Före detta kraftverk*	Łódź (PL)		20,61	Ja	✓	✓	✓	✓		✓	✓			
	Före detta dagbrott I	Rotherham (UK)	Ja	4,51	Ja	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
	Före detta dagbrott II	Rotherham (UK)	Ja	5,22	Ja	✓	✓	✓	✓	✓					
	Före detta kolgruva/koksverk	Sheffield (UK)	Ja	10,33	Ja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
	Före detta metallfabrik	Barnsley (UK)	Ja	8,81	Ja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Före detta kemisk fabrik	Widnes (UK)	Ja	2,53	Ja	✓	✓		✓	✓	✓	✓				

Anmärkning: Projekt inom Sammanhållningsfonden (**) eller större projekt inom Eruf (*) för vilka det krävdes ett förhandsgodkännande från Europeiska kommissionen.

Källa: Operativa programmens slutliga genomföranderapport om projekt från programperioden 2000–2006; bidragsbeslut för projekt från programperioden 2007–2013. Nationella valutor har omvandlats till euro till Europeiska centralbankens genomsnittliga växelkurs för motsvarande programperiod.

KOMMISSIONENS SVAR

SAMMANFATTNING

I.

Att återställa förfallna militär- och industriområden är ett viktigt led i ökningen av en regions attraktionskraft och bidrar till att skapa arbetstillfällen.

III. a)

Certifiering anses vara god praxis. Avsaknad av certifiering och skillnader mellan de nationella screeningvärdena för markförorening innebär dock inte automatiskt att sanerings- och återställningsarbetet inte utfördes på rätt sätt.

Projektutveckling sker alltid mot en bakgrund av viss ekonomisk osäkerhet. Några projekt har här försenats på grund av finansiella begränsningar som följer av den ekonomiska nedgången och strävandena att minska de offentliga underskotten nationell nivå. Båda dessa faktorer har påverkat den offentliga politikens prioriteringar. Att skapa arbetstillfällen är dessutom ett långsiktigt mål för dessa projekt.

Principen om en "integrerad stadsutvecklingsplan" har införts i gemenskapens strategiska riktlinjer och i artikel 44 i förordning (EG) nr 1828/2006. Finansieringsinstrumentet Jessica kan bara användas inom de områden där en sådan plan har inrättats. Dessutom kan ERUF enligt artikel 8 i förordning (EG) nr 1080/2006 stödja hållbara strategier som bygger på en helhetssyn för att komma till rätta med den höga koncentrationen av ekonomiska, miljömässiga och sociala problem i stadsområden, däribland upprustning av den fysiska miljön och ny användning av förfallna industriområden.

III. b)

År 2006 lade kommissionen fram ett förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) som skulle ge en definition av "förorenat område" och kräva att ett register inrättas över sådana områden inom medlemsstaternas territorium. Förfallna industriområden är ofta förorenade och skulle därför också identifieras. Europaparlamentet antog förslaget vid första behandlingen i november 2007. Rådet har ännu inte enats om en gemensam ståndpunkt.

Kommissionen har dessutom tagit initiativ utanför den rättsliga ramen för att främja god praxis, genom att exempelvis gynna upprustningen av förfallna industriområden istället för användningen av orörd mark, samt genom ökad samordning av markanvändning.

III. c)

Kommissionen erkänner att vissa brister har förekommit vid fastställandet av stödnivåer, och att dessa brister delvis även var en följd av regelverket. För projekt under perioden 2000–2006 med avsevärda nettointäkter infördes maximala medfinansieringsnivåer i enlighet med artikel 29 i förordning (EG) nr 1260/1999. Bedömningen av finansieringsbehovet fastställdes i förordningen för 2007–2013.

Under perioden 2007–2013 beaktas intäkter som kan bestämmas i förväg under en period av tio till 30 år beroende på sektorn. För miljösektorn rekommenderar riktlinjen för kostnads- och intäktsanalys en referenstidshorisont på 30 år för diskontering av projektets kostnader och intäkter.

Kommissionen finner att införandet av en bestämmelse om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar.

Det är en svår utmaning att i praktiken tillämpa principen att förorenaren ska betala. Ofta är det inte möjligt att kräva att den fysiska eller juridiska person som var främst ansvarig för föroreningen ska betala för saneringen, eftersom en sådan fysisk eller juridisk person i många fall inte längre finns, eller att kan bevisa att de tillämpliga lagarna följdes vid föroreningstillfället.

KOMMISSIONENS SVAR

IV. a)

Kommissionen instämmer i denna rekommendation till medlemsstaterna, och har redan begärt en integrerad utvecklingsstrategi inte bara inom EU:s strategiska ramar utan också i kommissionens förordning.

IV. b)

Kommissionens avdelningar har nyligen offentliggjort ett arbetsdokument (SWD(2012) 101 final 2) med "Riktlinjer om bästa praxis för att begränsa, minska effekterna av eller kompensera för hårdgörning av mark". Dokumentet beskriver metoder som har använts i medlemsstaterna, såsom att förhindra exploatering av orörd mark och efterföljande hårdgörning av (delar av) markytan, samt återanvändning av tidigare bebyggda områden, t.ex. förfallna industriområden.

IV. c)

Helt i enlighet med principen att förorenaren ska betala och det statliga stödet finns redan revisionsrättens iakttagelser i strukturfondernas regelverk för 2007–2013.

Vad gäller bestämmelsen om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten finner kommissionen att denna är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar. Men eftersom förvaltningsmyndigheten utfärdar besluten om stöd bör de, enligt principen om delad förvaltning, även övervaka tillämpningen av bestämmelsen om återbetalning som de övervakar genomförandet av projekten.

IV. d)

Kommissionen instämmer i revisionsrättens rekommendation men påpekar att den år 2006 lade fram ett förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) som skulle införa en rättslig grund för att föreslå EU-normer för definitionen av förorenade områden, den risk de utgör och saneringsmetoderna. Kommissionen betonar att det åligger medlagstiftarna att anta särskild EU-lagstiftning om mark.

Förfallna industriområden är mycket ofta lokaliserade till stadsmiljöer. Kommissionen främjar redan en integrerad hållbar stadsutveckling genom de aktuella ordinarie programmen och via finansieringsinstrumentet Jessica som kräver inrättandet av en integrerad hållbar stadsutvecklingsplan.

Kommissionen förespråkar dessutom starkt att medlemsstaterna införlivar återställandet av förfallna industriområden som en central del av deras integrerade stadsutvecklingsstrategi eftersom "återställande av förfallna industriområden" ingår i en av de fyra stadsspecifika investeringsprioriteringarna.

Denna strategi kommer att stärkas avsevärt under perioden 2014–2020.

IV. e)

Kommissionen har tagit initiativ utanför den rättsliga ramen för att främja god praxis, genom att exempelvis gynna upprustningen av förfallna industriområden istället för användningen av orörd mark och samordningen av markanvändning.

Dessutom konstaterar kommissionen att dess förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) skulle kräva att förorenade områden identifieras inom medlemsstaternas territorium.

KOMMISSIONENS SVAR

INLEDNING

5.

Kommissionen konstaterar att verksamhetsutövare som utför riskfyllda verksamheter har ett strikt ansvar att sanera markföroreningar som har skett efter den 30 april 2007, det datum då direktivet om miljöansvar 2004/35/EG trädde i kraft. I detta sammanhang vill kommissionen påminna om att den år 2006 lade fram ett förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) som skulle kräva att alla förorenade områden identifieras, inräknat de som förorenades före april 2007. Ett sådant förslag diskuteras fortfarande av rådet. Europaparlamentet antog det vid första behandlingen i november 2007.

6.

Främjandet av den integrerade utvecklingsstrategin och återanvändningen av förfallna industriområden är breda begrepp¹.

En integrerad utvecklingsstrategi behöver främjas eftersom stadslivets miljömässiga, ekonomiska, sociala och kulturella dimensioner är sammanvävda. Framgångar kan bara uppnås inom stadsutvecklingen genom en integrerad strategi. Åtgärder som rör fysisk stadsförnyelse ska därför kombineras med åtgärder för att främja utbildning, ekonomisk utveckling, social integration och miljöskydd.

¹ Se artikel 8 i förordning (EG) nr 1080/2006 och meddelandet "Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas och tätorternas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna" (KOM(2006) 385) final.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMÅL

17.

Förutom för större projekt förvarar inte kommissionen några projektarkiv; dessa förvaras istället av medlemsstaternas förvaltningsmyndigheter.

IAKTTAGELSER

23. Andra strecksatsen

Certifiering anses vara god praxis. Avsaknad av certifiering innebär dock inte automatiskt att sanerings- och återställningsarbetet inte utfördes på rätt sätt.

Se också kommissionens svar på punkt 5 och hänvisningen till dess förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) från 2006.

24.

Det finns inga harmoniserade screeningvärden för markföroreningar och normer för att definiera huruvida ett område utgör en avsevärd risk för miljön och människors hälsa och för närvarande finns ingen EU-harmoniserad definition av "förorenat område". År 2006 lade kommissionen fram ett förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) som skulle tillhandahålla en definition av "förorenat område" och kräva att ett register inrättas över sådana områden inom medlemsstaternas territorium. Antagandet av detta direktiv skulle ge den rättsliga grund som krävs för att därefter anta – ifall behovet uppstår och efter utbyte av information med medlemsstaterna – EU-gemensamma tekniska inslag i riskbedömningen av markföroreningar, utan att riskacceptansen påverkas.

Se också kommissionens svar på punkt 5.

KOMMISSIONENS SVAR

26.

Kommissionen välkomnar att 20 av 22 genomförda granskade projekt fullständigt eller till stor del (>90 %) uppnådde sina resultatmål.

27.

Det tar lång tid innan projekt för återställande av förfallna industriområden uppnår de avsedda resultaten.

Ruta 1

Exemplet med den tidigare industrihamnen (Barrow-in-Furness, Storbritannien) visar hur svårt det är att utföra projekt i tider av ekonomisk kris.

Ruta 2

Vad gäller exemplet med det tidigare oljeraffineriet (Braunsbedra, Tyskland) var efterforskning av möjligheterna att marknadsföra de sanerade områdena ett villkor för stöd. Vid den tidpunkt då stödet godkänns kan dock inte förvaltningsmyndigheten förutse vad som kan komma att ske årtal senare. Vilka kriterier som än ställs är det bara möjligt att kontrollera om marknadsforskningen verkar trolig.

Ruta 3

Exemplet med det tidigare metallverket (Barnsley, Storbritannien, utsedd till "renässansstad" enligt den regionala utvecklingsplanen) visar hur svårt det är att utföra projekt i tider av ekonomisk kris. Att öka ett områdes attraktionskraft är en del av ERUF:s målsättningar och kan inte alltid mätas kvantitativt.

Vad gäller det tidigare stålverket (Dortmund, Tyskland) beror projektets genomförande delvis på yttre faktorer som varken medlemsstaten eller kommissionen kan påverka. Det faktum att bara 22 % av det tillgängliga området hade sålts till mitten av 2011 kan förklaras med den ekonomiska krisen.

31.

Det tar lång tid innan projekt för återställande av förfallna industriområden uppnår de avsedda resultaten och effekterna. Att skapa arbetstillfällen är ett långsiktigt mål, särskilt när projekten avser att förbättra förutsättningarna för ekonomisk verksamhet.

32.

Kommissionen välkomnar revisionsrättens uppgifter.

38.

Kommissionens avdelningar har nyligen offentliggjort ett arbetsdokument (SWD(2012) 101 final 2) med "Riktlinjer om bästa praxis för att begränsa, minska effekterna av eller kompensera för hårdgörning av mark". Dokumentet beskriver olika åtgärder som har genomförts i medlemsstaterna, såsom att förhindra exploatering av orörd mark och efterföljande hårdgörning av (delar av) markytan, samt återanvändning av tidigare bebyggda områden, t.ex. förfallna industriområden.

39.

Kommissionen konstaterar att det i minst två av de fem granskade medlemsstaterna fanns bestämmelser som främjade tillfällig användning av förfallna industriområden som orörda områden.

40.

Kommissionen konstaterar att nationella och/eller regionala budgetbegränsningar, befintliga register över förfallna industriområden och ovisshet över markinnehav alltid påverkar hur projekten utförs.

40. Andra strecksatsen

Kommissionen konstaterar att medlemsstaterna i enlighet med förslaget till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) skulle behöva identifiera förorenade områden inom sina territorier och offentliggöra ett sådant register (se även kommissionens svar på punkt 24). Förfallna industriområden är ofta förorenade och skulle därför också identifieras.

43.

Kommissionen hänvisar till sitt svar på punkt 24 och 40: den konstaterar att medlemsstaterna i enlighet med förslaget till ramdirektiv om markskydd skulle behöva identifiera förorenade områden inom sina territorier och offentliggöra ett sådant register.

KOMMISSIONENS SVAR

Ruta 5

I Polens fall skulle ett nationellt register faktiskt möjliggöra bättre prioriteringar, även om det finns initiativ på lokal nivå.

Det "nationella konceptet för fysisk planering år 2030" (National Spatial Development Concept 2030), som antogs av den polska regeringen i mars 2012, kommer dock att se till att planeringen samordnas och säkerställa den integrerade strategin för de förnyade områdena.

44.

Kommissionen hänvisar till sitt svar på punkt 43.

Ruta 6

Kommissionen hänvisar till sitt svar på punkt 40, andra strecksatsen.

45.

Urvalskriterierna för ERUF:s samfinansierade projekt bestäms av kommittéerna för övervakning av programmen. Kommissionen ser gärna att urvalskriterierna omfattar begrepp som mervärde, valuta för pengarna och miljöhållbarhet och rekommenderar att bästa praxis tillämpas.

Kommissionen tar olika initiativ utöver de rättsliga instrumenten för att på detta sätt främja god praxis. Dess meddelande "Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas och tätorternas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna" (KOM(2006) 385 final) främjar exempelvis upprustningen av förfallna industriområden istället för att använda orörd mark och samordningen av markanvändning och sammanhållningspolitik för att hantera de problem som orsakas av stadsutvidgning. Kommissionens avdelningar organiserade och offentliggjorde dessutom en expertrapport på nätet om resultaten av 2010 års konferens "Workshop on Re-using Brownfield Sites and Buildings", anordnad av Regioner för ekonomisk utveckling, som erbjuder exempel på god praxis.

45. Första strecksatsen

Denna prioritering av projekt och beslut om nivån av EU-stöd på projektnivå ligger inom programmyndigheternas kompetensområde.

48. Andra strecksatsen

Kommissionen erkänner att vissa brister har förekommit vid fastställandet av stödnivåer som delvis även var en följd av regelverket. För projekt under perioden 2000–2006 med avsevärda nettointäkter infördes maximala medfinansieringsnivåer i enlighet med artikel 29 i förordning (EG) nr 1260/1999. Bedömningen av finansieringsbehovet fastställdes i förordningen för 2007–2013.

Ruta 7

Vad gäller det allmänna markreservatet (Halton, Storbritannien) tillämpades inte den metod för finansieringsbehovet som tillämpats sedan 2007 på samma sätt under perioden 2000–2006. ERUF:s samfinansiering underskrider den högsta stödnivån i enlighet med artikel 29 i förordning (EG) nr 1260/1999, och beaktade därför de potentiella framtida intäkterna, helt i enlighet med de tillämpliga förordningarna.

Vad gäller det tidigare planerade kärnkraftsverket (Arneburg, Tyskland) tillämpades inte den metod för finansieringsbehovet som tillämpats sedan 2007 på samma sätt under perioden 2000–2006 (se artikel 29.4 i förordning (EG) nr 1260/1999).

49.

Kommissionen erkänner att vissa brister har förekommit vid fastställandet av stödnivåer som delvis även var en följd av regelverket. För projekt med avsevärda nettointäkter infördes maximala medfinansieringsnivåer i enlighet med artikel 29.4 i förordning (EG) nr 1260/1999, som gäller följande tre fall. Metoden för finansieringsbehovet fastställdes i förordningen för 2007–2013.

49. Första strecksatsen

Kommissionen konstaterar att för åtta av de 15 granskade projekt där förmånstagaren utförde en bedömning av finansieringsbehovet fann revisionsrätten inga uppgifter vad gäller möjliga intäkter som skapats på annan plats i andra projekt utförda av samma aktör.

KOMMISSIONENS SVAR

49. Andra strecksatsen

Marknadsvärdet för mark kräver sannerligen en oberoende värdering. Kommissionen konstaterar att revisionsrätten inte fann några uppgifter för denna värdering för 22 av de 27 granskade projekten.

Ruta 8

Vad gäller den tidigare kolgruvan/koksugnen (Sheffield, Storbritannien), hänvisas till svaret gällande ruta 7.

Ruta 9

Vad gäller det tidigare dagbrottet (Rotherham, Storbritannien) skulle stödberättigad införskaffad mark ha bedömts utifrån den statliga stödordningen i enlighet med regel nr 5 (förordning (EG) nr 1685/2000). Vad gäller den statliga stödordningen skulle marken ha värderats till noll eller under vissa förhållanden till det lägre värdet av faktiskt inköpspris eller marknadsvärde.

Frågan beträffande det tidigare stålverket (Dortmund, Tyskland) kommer att följas upp av kommissionen.

50.

Principen att förorenaren ska betala, som den fastställs i artikel 191.2 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt (EUF-fördraget), är en vägledande miljöpolitisk princip. Den avser EU:s nivå och enskilda kan därför inte direkt åberopa denna artikel i EUF-fördraget i syfte att förhindra tillämpningen av en nationell lagstiftning när denna lagstiftning rör miljöpolitik och det inte finns någon EU-lagstiftning antagen med stöd av samma artikel². Med andra ord är denna artikel bindande på medlemsstatsnivå till den del den har genomförts genom sekundära akter på EU-nivå, t.ex genom direktiv (såsom direktivet om miljöansvar 2004/35/EG, ramdirektivet om vatten 2000/60/EG, ramdirektivet om avfall 2008/98/EG, ramdirektivet om avfall 2006/21/EG osv.).

Enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd³ är genomförandet av principen att förorenaren ska betala relevant till den del den är definierad i tillämplig nationell lag, om det inte finns någon sådan sekundär akt på EU:s nivå.

² EU-domstolens dom av den 9 mars 2010 i mål C-378/08, punkt 46.

³ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

51.

Förutom kommentarerna till punkt 50 skulle kommissionens förslag till ramdirektiv om markskydd tillåta att en lämplig ekonomisk mekanism inrättas för att finansiera undersökningen och saneringen av förorenade områden utan huvudman (*orphan sites*, dvs. förorenade områden för vilka, enligt principen att förorenaren ska betala, ingen fysisk eller juridisk person som är skyldig till föroreningen kan identifieras eller hållas ansvarig enligt EU:s eller medlemsstaternas lagstiftning eller kan fås att bära kostnaderna för undersökningen och saneringen).

53.

Kommissionen instämmer i att programmyndigheterna behöver vara vaksamma så att de kan minska den beskrivna risken.

54.

Som revisionsrätten har visat i punkterna 53–55 har de granskade projekten stått inför många svårigheter, särskilt vad gäller avtalen mellan säljare och byggherrar avseende förorenad mark.

Ruta 10

Frågan beträffande det tidigare stålverket (Dortmund, Tyskland) kommer att följas upp av kommissionen.

55.

Kommissionen rekommenderar alltid att en bedömning görs av markens (och byggnadernas) värde genom en oberoende kvalificerad värderingsman eller ett vederböranden bemyndigat offentligt organ (regel 5 i förordning (EG) nr 1685/2000).

Ruta 11

Frågan beträffande den tidigare kemikaliefabriken (Widnes, Storbritannien) och den tidigare kolgruvan/koksugnen (Sheffield, Storbritannien) kommer att följas upp av kommissionen.

Vad gäller det tidigare dagbrottet (Rotherham, Storbritannien) har förvaltningsmyndigheten meddelat kommissionen att den har vidtagit åtgärder för att informera HCA ("Homes and Community Agency", nytt ägande ansvarigt organ) om detta fall.

KOMMISSIONENS SVAR

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

57.

Kommissionen finner att införandet av en bestämmelse om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar.

För programperioden 2000–2006 begränsade artikel 29.4 i förordning (EG) nr 1260/1999 EU:s bidrag till intäktbringande projekt beroende på det prioriterade målet och investeringssektorn. För perioden 2007–2013 innehåller artikel 55.4 i förordning (EG) nr 1083/2006 gemensamma riktlinjer om hanteringen av de intäkter som inte redovisades vid tiden för inlämningen av projektet. Kompletterande vägledningar om den standardiserade metoden för att beräkna finansieringsbehovet och intäktbringande projekt tillhandahölls 2008 i riktlinjen för kostnads- och intäktsanalys, som gäller alla medlemsstater men kan anpassas efter specifika nationella förhållanden. Därför har vissa medlemsstater offentliggjort egna riktlinjer för kostnads- och intäktsanalys, varför vissa skillnader kan ses mellan medlemsstaterna. Tydliga och fullständiga anvisningar för intäktbringande projekt gavs ut i början av programperioden 2007–2013 (samordningskommittén för fonderna 07/0074/09 och 08/0012/02).

58.

När inga intäkter kan förväntas eller beräknas för ett projekt vid tidpunkten för dess godkännande anser kommissionen att förvaltningsmyndigheten ska ha möjlighet att kontrollera huruvida några intäkter har skapats efter att projektet slutfördes. Den i förordningen angivna perioden är tillräcklig eftersom den balanserar behovet att granska möjliga intäkter när de slutligen uppstår och den rimliga önskan från förvaltningsmyndigheten och förmånstagarna att avsluta projekten när de väl slutförts.

59.

Att återställa förfallna militär- och industriområden är ett första steg mot att öka en regions attraktionskraft. Det är en förutsättning för att utveckla arbetsskapande verksamheter.

60.

Några projekt har här försenats på grund av finansiella begränsningar som följer av den ekonomiska krisen, och man bör understryka att skapandet av arbetstillfällen är långsiktigt mål för dessa projekt.

61.

Det är en svår utmaning att i praktiken tillämpa principen att föreningen ska betala. Ofta är det inte möjligt att kräva att den fysiska eller juridiska person som var främst ansvarig för föreningen ska betala för saneringen, eftersom en sådan fysisk eller juridisk person i många fall inte längre finns eller kan bevisa att de tillämpliga lagarna följdes vid föreningstillfället.

62.

Kommissionen finner att införandet av en bestämmelse om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar.

KOMMISSIONENS SVAR

64.

Certifiering anses vara god praxis. Avsaknad av certifiering och skillnader mellan de nationella screeningvärdena för markförorening innebär dock inte automatiskt att sanerings- och återställningsarbetet inte utfördes på rätt sätt. Kommissionens förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) skulle tillhandahålla en definition av "förorenat område" och kräva att ett register inrättas över sådana områden inom medlemsstaternas territorium.

65.

Projektutveckling sker alltid mot en bakgrund av viss ekonomisk osäkerhet, och den ekonomiska nedgången i kombination med strävandena att minska de nationella underskotten har påverkat de politiska prioriteringarna.

Principen om "integrerad stadsutvecklingsplan" har införts i gemenskapens strategiska riktlinjer och i artikel 44 i förordning (EG) nr 1828/2006. Finansieringsinstrumentet Jessica kan bara användas inom det område där en sådan plan har inrättats. Dessutom kan ERUF enligt artikel 8 i förordning (EG) nr 1080/2006 stödja hållbara strategier som bygger på en helhetssyn för att komma till rätta med den höga koncentrationen av ekonomiska, miljömässiga och sociala problem i stadsområden, däribland upprustning av den fysiska miljön och ny användning av förfallna industriområden.

Rekommendation nr 1 till medlemsstaterna

Kommissionen instämmer i denna rekommendation till medlemsstaterna, och har redan begärt en integrerad utvecklingsstrategi inte bara inom EU:s strategiska ramar utan också i kommissionens förordning.

Rekommendation nr 1 a) till kommissionen

Kommissionen instämmer i revisionsrättens rekommendation men påpekar att den år 2006 lade fram ett förslag till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) som skulle införa en rättslig grund för att föreslå EU-normer för definitionen av förorenade områden, den risk de utgör och saneringsmetoderna.

Ett sådant direktiv skulle harmonisera definitionen av "förorenat område" inom EU och bland annat införa en skyldighet för medlemsstaterna att sanera förorenade områden. Ifall behovet uppstår och efter utbyte av information med medlemsstaterna skulle direktivet också göra det möjligt för kommissionen att anta EU-gemensamma tekniska inslag i riskbedömningen av markföroreningar.

Kommissionen betonar att det åligger medlagstiftarna att anta särskild EU-lagstiftning om mark.

Rekommendation nr 1 b) till kommissionen

Förfallna industriområden är mycket ofta lokaliserade till stadsmiljöer. Kommissionen främjar redan en integrerad hållbar stadsutveckling genom de aktuella ordinarie programmen. Denna strategi kommer att stärkas avsevärt under perioden 2014–2020 med kravet att minst 5 % av medlemsstaternas ERUF-allokering läggs på integrerade åtgärder för en hållbar stadsutveckling. En integrerad hållbar stadsutveckling främjas redan via finansieringsinstrumentet Jessica, som kräver inrättandet av en integrerad hållbar stadsutvecklingsplan.

Kommissionen förespråkar dessutom starkt att medlemsstaterna införlivar återställandet av förfallna industriområden som en central del av deras integrerade stadsutvecklingsstrategi eftersom "återställande av förfallna industriområden" ingår i en av de fyra stadsspecifika investeringsprioriteringarna.

Gemensamt svar på punkterna 66 och 67

Externa faktorer utanför programmyndigheternas ansvarsområde, såsom nationella och/eller regionala budgetbegränsningar och osäkerhet kring markinnehav påverkar alltid förnyelseprojektens utförande.

Medlemsstaterna skulle i enlighet med förslaget till ramdirektiv om markskydd (KOM(2006) 232) behöva identifiera förorenade områden inom sina territorier och offentliggöra ett sådant register. Förfallna industriområden är ofta förorenade och skulle därför också identifieras.

68.

Urvalskriterierna för ERUF:s samfinansierade projekt bestäms av kommittéerna för övervakning av programmen. Kommissionen ser gärna att urvalskriterierna omfattar begrepp som mervärde, valuta för pengarna och miljöhållbarhet och rekommenderar att bästa praxis tillämpas.

Kommissionen har dessutom tagit initiativ utanför den rättsliga ramen för att främja god praxis, genom att exempelvis gynna upprustningen av förfallna industriområden istället för användningen av orörd mark och samordningen av markanvändning.

KOMMISSIONENS SVAR

Rekommendation nr 2 b) till medlemsstaterna

Kommissionen påminner om att dess avdelningar nyligen har offentliggjort ett arbetsdokument (SWD(2012) 101 final 2) med "Riktlinjer om bästa praxis för att begränsa, minska effekterna av eller kompensera för hårdgörning av mark". Dokumentet beskriver olika åtgärder som har genomförts i medlemsstaterna, såsom att förhindra exploatering av orörd mark och efterföljande hårdgörning av (delar av) markytan, samt återanvändning av tidigare bebyggda områden, t.ex. förfallna industriområden.

Rekommendation nr 2 till kommissionen och medlemsstaterna

Kommissionen har tagit initiativ utanför den rättsliga ramen för att främja god praxis, genom att exempelvis gynna upprustningen av förfallna industriområden istället för användningen av orörd mark och samordningen av markanvändning.

70.

Kommissionen erkänner att vissa brister har förekommit vid fastställandet av stödnivåer som delvis även var en följd av regelverket. För projekt under perioden 2000–2006 med avsevärda nettointäkter infördes maximala medfinansieringsnivåer i enlighet med artikel 29.4 i förordning (EG) nr 1260/1999. Metoden för finansieringsbehovet fastställdes i förordningen för 2007–2013.

71.

Kommissionen finner att införandet av en bestämmelse om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar. Men eftersom förvaltningsmyndigheten utfärdar besluten om stöd bör de, enligt principen om delad förvaltning, även övervaka tillämpningen av bestämmelsen om återbetalning som de övervakar genomförandet av projekten.

När inga intäkter kan förväntas eller beräknas för ett projekt vid tidpunkten för dess godkännande anser kommissionen att förvaltningsmyndigheten ska ha möjlighet att kontrollera huruvida några intäkter har skapats efter att projektet slutfördes. Den period som avses i förordningen är tillräcklig eftersom den balanserar behovet att granska möjliga intäkter när de till slut uppstår och den rimliga önskan från förvaltningsmyndigheten och förmånstagarna att avsluta projekten när de väl slutförts.

72.

Kommissionen konstaterar att programmyndigheterna behöver vara vaksamma så att de kan minska den beskrivna risken i samband med komplicerade avtal mellan förorenare, markägare och byggherrar.

Kommissionen rekommenderar alltid att en bedömning görs av markens (och byggnadernas) värde genom en oberoende kvalificerad värderingsman eller ett vederbörligen bemyndigat offentligt organ (regel 5 i förordning (EG) nr 1685/2000).

73.

Kommissionen instämmer i att nationella myndigheter alltid ska följa reglerna för statligt stöd eftersom dessa ingår i de föreskrivna skyldigheterna för strukturfonder.

Rekommendation nr 3 e) till medlemsstaterna

Kommissionen finner att införandet av en bestämmelse om återbetalning i beslutsbrevet som utfärdas av förvaltningsmyndigheten är ett exempel på god praxis som medlemsstaterna lämpligen kan införa i sina nationella lagstiftningar. Men eftersom förvaltningsmyndigheten utfärdar besluten om stöd bör de, enligt principen om delad förvaltning, även övervaka tillämpningen av bestämmelsen om återbetalning som de övervakar genomförandet av projekten.

Rekommendation nr 3 a) till kommissionen

Vad gäller definitionen av gemensamma principer för att tillämpa principen att förorenaren ska betala, anser kommissionen att sådana principer redan finns till hands.

Rekommendation nr 3 b) till kommissionen

Kommissionen har redan genomfört revisionsrättens rekommendation. Det har alltid varit ett föreskrivet krav att reglerna om statligt stöd ska följas. För programperioden 2007–2013 kräver kommissions regelverk att metoden för finansieringsbehovet måste beaktas. Efter överenskommelse med medlemsstaterna tillhandahöll kommissionen tydliga och fullständiga anvisningar för intäktsbringande projekt i början av programperioden (samordningskommittén för fonderna 07/0074/09 och 08/0012/02)

Europeiska revisionsrätten

Särskild rapport nr 23/2012

Har EU:s strukturåtgärder till stöd för återställande av förfallna industri- och militärområden varit framgångsrika?

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå

2013 — 55 s. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-109-1

doi:10.2865/60499

HUR HITTAR MAN EU:S PUBLIKATIONER?

Gratispublikationer

- Genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- Hos Europeiska unionens representationer och delegationer. Adressuppgifter finns på internet (<http://ec.europa.eu/>) eller kan fås från fax +352 292942758.

Avgiftsbelagda publikationer

- Genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Avgiftsbelagda prenumerationer (t.ex. årsabonnemang på *Europeiska unionens officiella tidning* och på rättsfallssamlingen från Europeiska unionens domstol)

- Genom ett av Europeiska unionens publikationsbyrås försäljningsombud (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sv.htm).

DET FINNS ALLTFLER ÖDELAGDA INDUSTRI- OCH MILITÄROMRÅDEN (SÅ KALLADE FÖRFALLNA OMRÅDEN) RUNTOM I EUROPA SOM BEHÖVER ÅTERSTÄLLAS, OCH MÅNGA AV DEM ÄR FÖRORENADE. ATT DESSA OMRÅDEN ÅTERSTÄLLS ÄR NÅGOT SOM FRÄMJAS AV EU:S STRUKTURÅTGÄRDER FÖR ATT MÄNNISKORS HÄLSA OCH MILJÖN SKA SKYDDAS OCH FÖR ATT STADSUTBREDNINGEN SKA DÄMPAS.

REVISIONSRÄTTEN BEDÖMDE OM EU-FINANSIERADE PROJEKT FÖR ÅTERSTÄLLANDE UPPNÅDDE SINA MÅL, OM INRIKTNINGEN PÅ EU-STÖDET BYGGDE PÅ TILLFÖRLITLIGA KRITERIER OCH OM RESULTATEN UPPNÅDDES TILL LÄGSTA MÖJLIGA KOSTNAD FÖR EU-BUDGETEN.

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN